

22

הירחון התורני מבית היוצר של מוסדות 'כסא רחמים'

אב התשפ"ו

כתר לראשנו

מרן גאון ישראל רבנו ראש הישיבה זצ"ל

התמודדות בעולם התלאות

מי אמר שיש בורא לעולם? אומרים להם: בואו תראו את בעלי החיים הקטנים והחלשים, הצבאים, הזבובים, הנמלים. איך הם לא נכחדים מן העולם? הרי בן-רגע אריה יכול לטרוף כמה כבשים ויכחיד מין הכבש מן העולם, וכן על זו הדרך. יש כאן תכנון מיוחד שאריה לא יטרוף כבש. מה התכנון? ה' נתן לכבש מתנה נפלאה, נתן לו צמר שיתכסה בו, ובקיץ הוא לא צריך אותו, מה הוא עושה? הולך אצל האדם וגוזז אותו, הכבש מרגיש הקלה, האדם לוקח את הצמר ושומר אותו לחורף לעשות ממנו סוודר. תמורת זה, האדם מגן על הכבש, "הכונס צאן לדיר". סימן שיש כאן משהו מתוכנן.

כמו כן הנמלים, הם קטנות להפליא. אדם שדורך עליהן מכחיד אותן ברגע. בן גוריון היה כופר בעיקר ורחוק מן האמונה, אולם בגיל שמונים חזר לאמונה, למה? סיפר שכל בוקר הוא עושה צעדה שבעה קילומטר, ורואה איך הנמלים הקטנות האלה בורחות לו מהנעליים שלא יידרסו. מי נתן לנמלים האלו שכל להבין שאם אני אדרוך עליהן הם ימותו? ילד קטן אינו יודע להיזהר, הולך ברחוב, פתאום בא אוטו דורס אותו ה' ישמור. יש הוכחה בכל צעד, בכל פינה בבריאה שה' קיים. אנחנו לעולם לא נבין אותו עד הסוף. יש שאלות, והשאלות אינן רק בדור הזה, בכל דור יש שאלות חדשות וצרות חדשות.

צריך לדעת, מאז ומתמיד לא היה אחד בעולם שהשיג את כל תאות לבו. נתחיל מאדם הראשון, אתם יודעים כמה שעות שמח הקב"ה בעולמו? 5 שעות! אדם הראשון נברא ביום ששי בשעה החמישית, וכבר בשעה העשירית סרח (סנהדרין דף ל"ח ע"ב). אז רק חמש שעות היה העולם בסדר, לאחר 5 שעות אכל מעץ הדעת ונגזר עליו עונש מיתה עד היום הזה, ועוד קללות. גם אדם הראשון לא שמח בבניו קין והבל על המריבה שהיתה ביניהם ועל הרצח. נח המתין 500 שנה עד שנולדו לו ילדים, ולאחר המבול יצא וראה את העולם חרב. אברהם אבינו ע"ה המתין 100 שנה לילד, ועוד לפני החתונה שלו הלך לעקידה ובחזרה מתה שרה. יצחק אבינו יש לו בן יודע ציד שהיה לו ממנו מורת רוח ועיניו כבדו מראות. יעקב אבינו היה קצר ימים (יחסית) ושבע רוגז. משה רבינו הבנים שלו לא מילאו את מקומו, והנכד שלו ה' ירחם עבד ע"ז. אהרן הכהן ביום השמחה שלו מתו שני בניו וכו'. העולם כולו מלא תלאות, והאדם נדרש להתמודד ולעמוד בתלאות ולא להרים ידיים.

צריך לזכור תמיד, הקב"ה מנסה אותנו בנסיונות קשים מאוד. עברנו בגלות צרות רבות שאי אפשר למישהו אחר לעבור אותם. אם היינו יודעים על כך מההתחלה, לא היינו יכולים להחזיק מעמד. היום רואים דברים שלא חלמו עליהם בעבר, שיהיו ששה מליון יהודים (כ"ו) בארץ ישראל. לכן צריך להתאזר בסבלנות ולהתפלל שהקב"ה יאמר די לצרותינו.

שגריר יהודי של תוניסיה באחת המדינות (מר ריני טראבלסי), הגיע פעם לתונס, והיתה לו פגישה עם שרים מיוחדים. באחת הפגישות בא שר ערבי עם אשתו, והיה בבית ספר "בגן האמונה" של הרב שלום ארוש שליט"א מתורגם לצרפתית, ואשתו של השר שהיתה סופרת ומשכילה, בכל זמן הפגישה היתה קוראת בספר. בסיום הפגישה ביקשה אם היא יכולה לקחת את הספר הזה לביתה לעיין בו, ואחרי שגמרה את הספר, התקשרה לשגריר היהודי ואמרה לו: עכשיו אני יודעת למה ליהודים יש כח סֶכֶל מיוחד אחרי כל הצרות והגלויות שעברו - כל זה בא מכח האמונה!

ומסביר הרב ארוש בספרו: לנו אין תביעות כלפי הקב"ה, למה נתן לנו מספר שנים זה או אחר. כתוב בגמרא (חולין דף נ"ח ע"ב) הפשפש חי יום אחד בלבד, אולם מסופר שפעם הפשפש והפשפשת עשו ברוגז, למה? אמרה לו: פעם אתה מצצת דם של מישהו ולא אמרת לי, אז אני ברוגז איתך שבע שנים, איך זה יכול להיות? הרי הם חיים רק יום אחד בלבד! ומסבירה הגמרא "בשני דידהו" - בשנותיהם שלהם, בשבילם כל דקה זה חודש, אז שנים עשרה דקות זה שנה, שבע שנים בסך-הכל שמונים וארבע דקות. לנו, הקב"ה נותן שבעים שנות חיים, אבל אנחנו צריכים לדעת שאף אחד לא מחויב לנו לכלום, על כל יום שאנו חיים, אנו צריכים לומר תודה. על כל רגע שנושמים צריך להודות. ואם לא קבלנו את זה, אסור לנו לבא בטרונות כלפי הקב"ה, כי הוא לא מחויב לנו לכלום, לא עשינו אתו חוזה על מספר שנות חיינו. ואומר שם עוד רעיון נפלא מאוד, לקוח כנראה מ'נחמן, אבל ר' נחמן לא מציין את המקור לזה שהוא במורה נבוכים (ח"א פרק מ"ו), כי ר' נחמן נגד הלימוד במורה נבוכים (כי ראה מה שגרם הלימוד בפילוסופיה בימיו), ומכל מקום מביא זאת. וכה דבריו: אדם עובר ברחוב וחושב לעצמו: "כולם אומרים שיש כאן מלך, אבל מי אמר שיש מלך? אולי הם טועים?". שאל אנשים אם הם ראו את המלך, ואף אחד לא ענה כן. שאל שוטר, ענה לו השוטר: מה פתאום, אני רק שוטר! שאל את ראש המשטרה וגם הוא לא ראה. אמר, אין כאן מלך! אמרו לו: אתה רוצה הוכחה שיש פה מלך? בא תראה כמה אנשים גבורים אבל עניים יש ברחוב, ויש כאן אנשים סוחרים, החנות פתוחה והם עושים צ'ינג' (מחליפים דולרים, מחליפים שקלים וכו'), ואלו הגבורים העניים, יושבים בקצה הרחוב ומחכים שמישהו יקח אותם לעבודה, והם יכולים להיכנס לחנות הזאת, לתת כמה אגרופים לבעל החנות, ולקחת ממנו את כל הכסף! למה הם לא עושים את זה?! כי הם מפחדים מהמשטרה שתבוא ותיקח אותם. ממי מפחדים, מהשוטר? יאכלו אותו! מראש המשטרה? גם אותו יאכלו! אלא מפחדים מהמלך, המלך מסתתר, אבל הוא נמצא, קיים. מה פירוש המשל הזה?

הרב ארוש לא כותב, אבל זה מובן מאליו. אנשים אומרים

02

על מה בכה רבי עקיבא

05

השערות נבואיות

06

המונחים בהצגה

08

סתירת זקנים בנין

14

העליה הנדירה ביותר

לע"נ החסיד

רבי רפאל מאוז זצ"ל בר אמימה אבי מו"ה "איש מצליח" י"ט אב תשכ"ו

לקבלת העלון במייל שלחו בקשה ל: KTR1700505152@GMAIL.COM

על מה בכה רבי עקיבא?

עבודה זרה, לא מאמינים בה, והם יושבים עם תזמורת וריקודים של הבלים, ואילו אצלנו בית ה' - בית הדום רגלי אלקינו חרב, איך יכול להיות שלא נבכה?

אמר להן: לכך אני מצחק, ומה לעובדי רצונו כך, לעושי רצונו על אחת כמה וכמה. רבי עקיבא היה תמיד מסתכל על חצי הכוס המלאה. הקדוש ברוך הוא נותן לרשעים האלה לשמוח ולרקוד, בודאי עשו איזה מעשה טוב, אין דבר שמקבלים בחינם, הם מקבלים את השכר שלהם בעולם הזה הרבה שפע ושמחה. אם כך אצל הרשעים, כאשר יגיע הזמן שהקב"ה יזכור אותנו ויביא לנו את הגאולה, על אחת כמה וכמה תהיה הטובה כפולה ומכופלת למקום עלינו. הקב"ה יתן לנו הרבה מאד טוב!

המקום הכי קדוש

הגמרא ממשיכה ומספרת עוד סיפור. **שוב פעם אחת היו עולין לירושלים.** הסיפור הראשון קרה ברומי, והסיפור הזה קרה בירושלים. כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם. ההלכה היא, שכאשר רואים את הר הבית צריכים לקרוע את הבגדים. כיון שהגיעו להר הבית, ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים.

זהו המקום הכי קדוש! כאשר כהן גדול נכנס לשם ביום הכיפורים, קושרים את רגליו בשרשראות, שאם יראו שמתעכב יותר מהזמן המשווער,

ודאי שמת מרוב הקדושה ויוכלו למשוך אותו משם. אף אדם לא יכול להכנס להוציא את הגופה של הכהן שמת! זהו מקום שהשכינה שורה, "ודיברתי איתך שם מעל הכפורת" (שמות כ"ה כ"ב), המקום הכי קדוש בעולם! הקב"ה עוזב שמים ושמי השמים ומשכין שכנתו בין הכפורת!

והנה התנאים הקדושים האלו רואים את מקום קדש הקדשים מרחוק, ופתאום רואים שועל תמא יוצא מבית קדש הקדשים! התחילו לבכות. עד כדי כך, לא רק שהקב"ה גרש אותנו מהמקום הזה, עוד הוא נותן רשות לשועלים הטמאים להכנס למקום הזה.

זכריה כאוריה

התחילו הן בוכין ורבי עקיבא מצחק. אמרו לו: "מפני מה אתה מצחק?" אמר להם: "מפני מה אתם בוכים?". אמרו לו: "מקום שכתוב בו: 'וזהו הקרבן יומת' (במדבר א' נ"א), ועכשיו שועלים הילכו בו ולא נבכה?" אמר להם: "לכך אני מצחק... עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה, הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה, עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה, בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת. בלשון הזה אמרו לו: "עקיבא ניחמתנו, עקיבא ניחמתנו". גם כאן רואים שרבי עקיבא מסתכל על חצי הכוס המלאה.

רבי עקיבא צוחק בזמן צערו של רבי אליעזר

עוד מובא סיפור על רבי עקיבא במסכת סנהדרין (ק"א ע"א): אמר רבה בר בר חנה: כשחלה רבי אליעזר נכנסו

היום הכי קשה בשנה, הוא היום שנחרב בו בית המקדש וגלינו מארץ ישראל. אמנם ברוך ה' זכינו וחזרנו לארץ ישראל, אבל בית המקדש סגור על מסגר, אין לנו אפשרות להכנס בתוכו ולעבוד בו עד שיבוא המשיח. בעבר, השר משה מונוטיפיורי ע"ה רצה לקנות את הר הבית מהערבים, הם הסכימו בעד בצע כסף, אבל הרבנים בתקופתו התנגדו, הם חששו שיבנו את בית המקדש שלא על פי ההלכה, וחס ושלום יחללו את המקום הקדוש.

כיום הערבים מחזיקים בזה כקלף הכי גדול בעולם. לפני כארבעים שנה במלחמת ששת הימים, ה"וואקף" - שלטון הערבים שמחזיק במערת המכפלה ובהר הבית, באו למשה דיין והביאו לו את המפתחות של הר הבית. מה הוא אמר להם? "אתם יכולים להשאיר אותם אצלכם"... זו הייתה טעות! אם היינו לוקחים מהם את המפתחות, ודאי היינו מונעים כניסת גויים להר הבית, אבל היום בעוונותינו הם השולטים שם, ולא זו בלבד, אלא הם רוצים את כל ירושלים וארץ ישראל. יש שחושבים שהגענו לעצמאות, אבל באמת אנחנו בגלות, אנחנו לא יכולים לעשות כאן מה שאנחנו רוצים, עד שהקב"ה ירחם עלינו וישלח לנו את הגאולה.

המצב היום לא פשוט, אפילו הרבה יותר קשה ממה שהיה בעבר. לעניות דעתי הקב"ה עושה לנו כך, כדי שנגיש בבוא היום את התשועה, אם לא היה כך, איך נרגיש את הצער שחסר לנו המשיח?

אנחנו אומרים בתפלה בשלושת הרגלים: "מפני חטאינו גלינו מארצנו", צריכים להחזיר בראש את הדבר הזה טוב! הלכנו לגלות מפני העוונות שלנו! בעזרת ה' אנחנו נזכה לגאולה כאשר נתגער מהעוונות שלנו, כאשר נשתדל להוסיף במצוות ולברוח מעבירות, אז הקב"ה ירחם עלינו.

מה חמור יותר - החטא או חורבן הבית?

אם נשאל את כולנו מה יותר חמור: אם אדם עשה עבירה או חורבן בית המקדש? ודאי התשובה תהיה בפי כולנו: חורבן בית המקדש! כך אנחנו חושבים, אבל נראה מה אומרת הגמרא על זה.

בסוף מסכת מכות (דף כ"ד סע"א) נכתב כך: **וכבר היה רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא מהלכין בדרך, ארבעה תנאים גדולים וענקיים כאלה, ושמעו קול המונה של רומי ברחוק מאה ועשרים מיל, היו רחוקים ממקום מסויים ברומי כמאה ועשרים קילומטר, ושומעים קול תזמורת וריקודים, קול רעש גדול. והתחילו בוכין, ורבי עקיבא משחק, שלושת התנאים בכו, ורבי עקיבא לא רק שלא בכה והזיל דמעות, אלא גם היה מצחק. אמרו לו: מפני מה אתה משחק? נכון, יש אנשים שלא בוכים בקלות, אבל למה רבי עקיבא צחק? אמר להם: ואתם מפני מה אתם בוכים? החזיר אליהם את השאלה: "למה אתם בוכים?".**

אמרו לו: הללו כושיים שמשתחווים לעצבים ומקטרים לעבודת כוכבים יושבין בטח והשקט, ואנו בית הדום רגלי אלקינו שרוף באש ולא נבכה?! הרשעים האלה עובדי

יו"ר ע"י

מוסדות ישיבת

'נשא רחמים'

המרכז רח' הרב עוזיאל 26 ב"ב

1700-50-51-52

yr.org

ovd555@gmail.com

עורך:

הרב עובדיה חן

רכז מערכת:

הרב דוד חזקיה

גריפיקה ועימוד:

שוהם

תמונות:

ארכיון הישיבה

ארכיון עובדיה חזקיה

הראל זכורי

משה אהרון חזקיה

אלחי טל

עזרא טרבלסי

י.מ.

1. אני בזמן שאני משתחוה בברכות של העמידה ובקדיש, אני רואה מול העיניים שלי את קודש הקדשים, כביכול ארון הקודש נמצא שם, יש שם כרובים, הקב"ה אמר "ודיברתי איתך מבין שני הכרובים", אני משתחוה לקב"ה.

רבי עקיבא בוכה

על כל זה רבי עקיבא צחק, אבל נראה על מה רבי עקיבא באמת היה בוכה. נאמר בגמרא (נזיר כ"ג ע"א): **תנו רבנן: "אשה הפרם וה' יסלח לה" (במדבר ל"ו י"ג), באשה שהפר לה בעלה והיא לא ידעה הכתוב מדבר, שהיא צריכה כפרה וסליחה.**

אבל יש קושיא בפסוק, אם בעלה הפר למה צריכה שה' יסלח לה? הרי היא לא עברה איסור, התורה נתנה רשות ביד הבעל להפר? אלא עונה הגמרא שמדובר באשה שנדרה נדר ובעלה הפר לה, היא לא ידעה שבעלה הפר לה ובכל זאת עברה על הנדר שלה. יום אחד שמעה שבעלה באמת הפר לה, אמרה לעצמה: אז באמת לא עשיתי עבירה, בעלי הפר לי את הנדר, אני נקיה! לכן באה התורה ואומרת לנו שהאשה הזאת צריכה מחילה וכפרה, זה לא בקלות נמחק, היא התכוונה לעשות איסור!

ממשיכה הגמרא ומספרת: **וכשהיה מגיע רבי עקיבא אצל פסוק זה היה בוכה.** הגיעה שבת פרשת מטות, קראו את הפסוק הזה בספר התורה, ופתאום רבי עקיבא התחיל לבכות. שאלו אותו: "מה יש לך? קובא לך משהו? למה אתה בוכה?" ענה רבי עקיבא: **"ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה - טעון כפרה וסליחה, המתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר - על אחת כמה וכמה!"**

לפי ההלכה בנדר האשה, יוצא שאם בא משהו וחשב על סיר מסויים שהוא לא כשר ורצה לאכול ממנו, ובטעות הביאו לו אוכל מסיר כשר, בכל זאת הוא צריך סליחה וכפרה בגלל המחשבה שלו. אומר רבי עקיבא, אם הוא צריך סליחה וכפרה, מי שהתכוון לאכול בשר לא כשר ובאמת אכל בשר לא כשר, על אחת כמה וכמה שהוא צריך כפרה!

רבי עקיבא שהיה רואה תמיד את חצי הכוס המלאה, כשמקודש הקדשים יוצא שועל, כשרואה את רבו ביסורים נוראים, כשהוא מסתרק במסרקות של ברזל, בכולם הוא רואה את חצי הכוס המלאה והוא שמח ומחייך, מתי הוא בוכה ומוויר דמעות? כשהוא רואה עוון! כשיש יהודי שאינו עושה את רצון ה'!

אני חוזר לשאלה הראשונה. אם נשאל את כולם ללא יוצא מהכלל, מה יותר חמור, דבר עבירה או חורבן בית המקדש? לכאורה כולם יענו שהחרבן יותר חמור, אבל אנחנו צריכים לזכור על מה בכה רבי עקיבא! אדם מבטל תורה חלילה, לא עונה לקדיש וקדושה, זה יותר חמור!

תלמידיו לבקרו. רבי אליעזר היה רבו של רבי עקיבא עמוד התורה.

אמר להם: "חמה עזה יש בעולם". התלמידים רואים את הרב שלהם מרגיש חום גבוה, מתפתל בכאבים, איך הם יכולים להיות רגועים? **התחילו הן בוכין ורבי עקיבא משחק,** שוב רבי עקיבא מסתכל אחרת. **אמרו לו: "למה אתה משחק?" אמר להם: "וכי מפני מה אתם בוכים?" אמרו לו: "אפשר ספר תורה שריו בצער, ולא נבכה?"** הרב שלהם - שכל כולו מלא תורה - נמצא ביסורים, איך יכולים להיות שקטים?!

אמר להם: לכך אני משחק, כל זמן שאני רואה רבי, שאין יינו מחמיץ ואין פשתנו לוקה, ואין שמנו מבאיש, ואין דובשנו מדביש, אמרתי שמא חס ושלום קיבל רבי עולמו, ועכשיו שאני רואה רבי בצער - אני שמח.

תשובה כזאת לא יכולה לעלות בראש של אף אחד, רק בראשו הגדול והקדוש של רבי עקיבא. אנחנו היינו אומרים על הרבנים שלנו שבכל אשר יעשו יצליחו, כל דבר שהם שמים את היד שלהם: "כי שם ציוה ה' את הברכה חיים עד העולם" (תהלים קל"ג ג'). אבל רבי עקיבא לא אומר כך, הוא חושש שהרב שלו מקבל את השכר בעולם הזה. כתוב בפסוק מפורש: **"ומשלם לשונאיו אל פניו להאבדו לא יאחר לשונאו אל פניו ישלם לו"** (דברים ז' י'). הרשעים ששונאים את הקב"ה ואינם עושים את רצונו, הוא נותן להם את השכר על קצת המצוות שעשו, כבר בעולם הזה, למה? **"להאבדו"**, לא מגיע להם עולם הבא, רשע כזה שמסתובב כל הזמן לעשות רשע יכנס לגן עדן? יכנס בין הצדיקים? לכן הוא נותן להם שכר בעולם הזה ודי. לכן לפעמים רואים צדיק ורע לו רשע וטוב לו.

רבי עקיבא ראה את זה ודאג, מה עם הרב שלו? אולי חס ושלום הקב"ה רוצה לתת לו את השכר בעולם הזה? עכשיו שראה שהרב שלו בצער, הבין שהקב"ה נותן לו צער בעולם הזה, כדי שיהיה נקי בעולם שכולו טוב.

הוא אמר את זה בפני רבי אליעזר, לא מאחורי גבו. **אמר לו (רבי אליעזר): "עקיבא, כלום חיסרתי מן התורה כולה?"** רבי אליעזר שאל את תלמידו: **"ראית אותי חס ושלום שעברתי על דבר אחד מהתורה, שאתה דאגת כל הזמן שלא קיבלתי יסורים?"** רבי עקיבא אומר את האמת שלו ולא מתבייש. **אמר לו: "למדנתו רבנו 'כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא' (קהלת ז' כ')."**

ערך: הרב יצחק מאזוז

המעשה אשר יעשו

פסקי מרן ראש הישיבה זצ"ל

הלכות חודש אב

ח. המנהג פשוט שלא אוכלים בשר בתשעת הימים, ואין חילוק בין בשר בהמה ובין בשר עוף (בית נאמן גליון כ"ד דברים תשע"ו אות א והלאה). ומותר לנשים לטעום תבשילים בערב שבת חזון אף על פי שיש בהם בשר ושומן, לדעת אם חסרים מלח ותבלין על מנת שיתקנום לכבוד שבת. ואחר שטעמו הנשים, אין היתר לשאר בני הבית לטעום. אולם בתבשיל בלי שומן יש להקל גם לשאר בני הבית, כיון שמרן בשלחן ערוך (סימן תקנ"א ס"ו) מתיר, אלא שהמנהג להחמיר, ובצירוף מצוה של טעימת תבשילי שבת אפשר להקל. וקל וחומר בראש חודש שחל להיות בערב שבת (שו"ת בית נאמן ח"ג סי' פ"ד).

ט. בשר שנשאר מהסעודות בשבת חזון, יש מקילים לאכול בשבוע שחל בו תשעה באב, אך יש חולקים, ולא פשוט להקל בזה, ומכל מקום בסעודה רביעית אפשר להקל למי שרגיל בכל שבוע לאכול בשר בסעודה רביעית. (בית נאמן גליון כ"ד וגליון קע"ג).

י. אף שבבין המצרים בימי ששי אחר חצות היום מותר לשמוע שירים, מכל מקום בערב שבת חזון כדאי להמנע. (שו"ת מקור נאמן ח"ב סי' תע"ד).

יא. בסעודה המפסקת בערב תשעה באב, אין לאכול אלא רק תבשיל אחד, ולא שני תבשילים. וכוסכוס עם מרק נחשב לתבשיל אחד. וכן מנהג תונס לאכול בסעודה המפסקת דוקא כוסכוס, על מנת שלא יתחייבו בזימון. (ספר מגדולי ישראל ח"ב עמ' שס"ח).

יב. אין ללעוס מסטיק בתשעה באב, אפילו אם אין בו סוכר ובלי טעם, לפי שמסטיק דעתו מחורבן. אלא אם כן לועס לרפואה. (שו"ת מקור נאמן ח"ג סי' תרס"ה).

יג. מנהג כשר שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין בליל עשירי ויום עשירי באב (ש"ע סי' תקנח ס"א). והוא הדין שאין לרחוץ ולהסתפר ולכבס. וכן מגונה מאד לשמוע מוזיקה במוצאי יום החורבן. אולם בשנה שחל תשעה באב ביום חמישי, יש להקל בזה לכבוד שבת ביום ששי (י' אב) כבר מהבוקר. (שו"ת מקור נאמן ח"א סי' תק"ט וח"ג סי' עת"ר).

א. מראש חודש אב עד התענית ממעטים במשא ובמתן ובבנין של שמחה (ש"ע סי' תקנא ס"ב). ואם יש הנחה בימים אלו, מותר לקנות, ודוקא בהנחה משמעותית, מסך חמשים ש"ח ומעלה (שו"ת מקור נאמן ח"ג סי' תרל"א).
ב. לפני ראש חודש אב מותר לחתום חוזה לקניית דירה. ובשעת הדחק מותר לעבור דירה בימי בין המצרים, עד ראש חודש אב. (שו"ת מקור נאמן ח"ג סי' תרל"ז, תרל"ח).

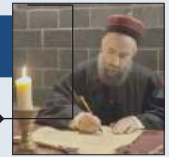
ג. העיקר להלכה שמותר לגזוז צפרניים בשבוע שחל בו תשעה באב. ומ"מ ביום תשעה באב אין מקילים בזה. ונכון שבערב שבת חזון יבדוק אם הצפרניים עודפות על הבשר, ויגזוז אותם. (בית נאמן גליון שס"ז אות י"ט).

ד. אסור להתרחץ במים חמים בשבוע שחל בו תשעה באב, ודוקא אם רוחץ כל הגוף. אבל מותר לרחוץ כל גופו במים קרים. ומותר גם לערב מים חמים כדי שהגוף יוכל לקבלם, ובלבד שלא יהיה בהם שום חמימות שיקראו חמים או פושרים. ואף שהאשכנזים נוהגים להחמיר מראש חודש, וכן נהגו בג'רבא, אבל כאן בארץ ישראל גם יוצאי ג'רבא מקילים בזה, כי יש לחות רבה וקשה לעמוד בזה. ומי שיכול להחמיר בזה, תבוא עליו ברכה (הגהות "איש מצליח" על המשנ"ב סי' תקנ"א סט"ז בשם מרן זצ"ל ובית נאמן גליון כ"ד דברים תשע"ו אות י' ו"א).

ה. חולה שצוהו הרופא להתרחץ במים חמים, מותר להתרחץ. (שו"ת מקור נאמן ח"ג סי' תרמ"ט).

ו. אסור לכבס בגדים וללבוש בגדים מכובסים בשבוע שחל בו תשעה באב. וצריך להכין את הבגדים שילבש אותם זמן מסויים קודם שבוע שחל בו תשעה באב. ואם שכח להכין בגדים, יכול לשים הבגדים תחת הכרית בזמן שישן (חצי שעה), ונחשב שנעשה בהם שימוש ואינם מכובסים. ולילדים עד גיל שש מותר לכבס כרגיל, כי ילדים צריכים להחליף הבגדים בכל יום. (בית נאמן גליון כ"ד דברים תשע"ו אות י"ב, י"ד).

ז. גיהוץ דינו ככיבוס, ואסור לגהץ בשבוע שחל בו תשעה באב. (עי' בית נאמן גליון ע"ד אות ל"א, ועוד).

בחרנו הפעם לצרף גם "מכתב תנחומין", מאת מוה"ר הגאון הגדול רבי בוגיד סעדון זצ"ל רבה הראשי של ג'רבא, מח"ס שו"ת מגיד תשובה ז' חלקים ומגיד חדשות י' חלקים ועוד, ששלח למרן רבנו הגדול מייסד הישיבה זצ"ל על פטירת אביו

הרבנות הראשית בג'רבה

יום ב' כ"ב לחדש מנחם אב התשכ"ו

לכבוד ידידנו היקר החה"ש הדו"מ הרה"ג כמוה"ר רבי מצליח מאזוז הי"ו ואחותו [הרבנית אורידה, אשת הרה"ג הצדיק רבי אליהו ענקרי זצ"ל] מב"ת עם כל המשפחה הי"ו

נתבשרתי היום מפטירת מר אביהם הרב הצדיק [רבי רפאל מאזוז], בעל אחותי נ"ע (אשר נפטרה לבית עולמה בחדש אדר התשכ"ד ומאז הולך ורפוא עד ימיו האחרונים) שנתבקש בישיבה של מעלה ביום ה' ח"י [צריך לומר: ביום ו' י"ט] לחדשנו, ונצחו עליונים את התחתונים.

הוא היה חכם גדול בתורה, בעיון וסברא ישרה, ומלא וגדוש במדות טובות, בר אוריין ובר אבהן, חסיד ועניו, וכתר שם טוב עולה על גביהן, משאו ומתנו באמונה דקה מן הדקה. זכה לראות זרעו וזרעו זרעו בנים גדולים משמשים בתשמישי קדושה, אשריו ואשרי חלקו, חבל חסרה ארעה גברא רבה כדנא. יהי רצון שתהיה נפשו צרורה בצרור החיים בגן עדן מושבה אמן.

צר לי מאד בצערכם על הסתלקות עטרת ראשכם, ויהי רצון שהשי"ת ימלא מחסורכם, ולא תוסיפו לדאבה עוד ומחה ה' דמעיה מעל כל פנים אמן.

ע"ה בוגיד סעדון הי"ו

י"ט ניסן התשי"ב

נשאלתי במילה שלא בזמנה, אם נזהרים בה שלא יחול יום שלישי ביו"ט ראשון או שני?

השבת: דדוקא בשבת [וכמו שכתב הרשב"ץ ח"א סימן כ"א והביאו מרן בבדק הבית יו"ד סימן רס"ח, שיש לחוש שלא למול מילה שלא בזמנה ביום חמישי שלא יחול יום שלישי למילה בשבת. ע"ש. ואע"פ שהש"ך בסוף סימן רס"ו חלק עליו, כבר הרב כנסת הגדולה בא"ח סימן של"א כתב שנהגו כהרשב"ץ, וכן דעת החיד"א ושאר האחרונים ז"ל]. אבל ביום טוב לא חיישינו, וכמו שכתב הרב זכור לאברהם ח"ג אות מ' סימן ק"ל בשם החיד"א במראית העין דאפילו ביו"ט ראשון אין לחוש ושהסכימו עמו כמה חכמים. ע"ש. ואחר שנים נודעתי שכן פסק גם כן הרב ערך השלחן בספר הזכרון [נדפס בסוף ספר ערך השלחן ח"מ חלק ג'], והוא במערכת מ' אות ב'. ע"ש. [וכן פסק הגאון רב פעלים ח"ד יו"ד סימן כ"ח, וכן העלה בשו"ת יביע אומר חלק ה' יו"ד סימן כ"ג ע"ש. רא"ם ס"ט].

(שו"ת איש מצליח כרך ג' חיו"ד סימן ל"ו)

ליומא דהילולא דסבא קדישא, חסידא ופרישא

הרה"ג הצדיק רבי רפאל מאזוז זצ"ל

שנפטר ביום י"ט מנחם אב התשכ"ו,

אביו של מרן רבנו הגדול מייסד הישיבה הי"ד זיע"א,

(נטמן בבית העלמין בתוסס, והועלו עצמותיו הקדושות לאחר כ - 23 שנים בשנת תשמ"ט ארצה להר

הזיתים, סמוך לציונו הקדוש של בנו מרן רבנו זצ"ל)

מכתב מאליהו

מורנו הרב עמוד ההוראה הגאון הגדול החסיד והעניו רבנו רחמים אליהו מאזוז זצ"ל

מכתב תשובה ששלח מוה"ר עמוד ההוראה הגאון זצ"ל, אל הרה"ג רבי אברהם יעקב עפשטיין ממאה שערים, שכתב לו שביקר בישיבה כחודשיים קודם לכן,

והאריך שלא ימשכו אחר הציונות וכו'. ורבנו השיב לו במכתב ארוך על כל פרטי מכתבו,

וכאן הבאנו רק הקטע המדבר על קבוץ גליות ועל סדר הדברים בגאולה העתידה

בירושלים. ויבא דוד משיחנו בעגלא ובזמן קריב אמן. ...

ואחתום בכבוד רב בשמי ובשם אחי הע"י

הצעיר ע"ה רחמים אליהו מאזוז סילט"א

בלא"א הקדוש כמוהר"ר מצליח מאזוז זצוק"ל הי"ד.

דבק טוב.

כעת נזדמן לידי פסוק מפורש ביחזקאל כ"ב: ויהי דבר ה' אלי לאמר. בן אדם היו לי בית ישראל לסיג כלם נחשת ובדיל וברזל ועופרת בתוך כור סגים כסף היו. לכן וגו', יען היות כלכם לסגים לכן הנני קובץ אתכם אל תוך ירושלים וגו'. ע"ש. והפסוקים האלה מאירים לעינינו ובימינו, וכמ"ש בגמ' לירתח עלן רחמנא ולפרוקינן. וחלילה חלילה שיהיו ג' מליונים ויותר מישראל כשה פזורה וככדור משחק ביד היצה"ר וגירוריו, כמו שחושבים מעכ"ת שזהו גלות חדשה של הערב-רב, אלא אדרבא הקב"ה עושה כן למען שמו הגדול, ולא ידח ממנו נדח. ואין אנו חושבים חלילה לחלוק על מעכ"ת, אלא באנו להסביר דעת מי שאיננו סובר כן, והם רבים וכן שלמים מישראל. וכמה גלויות שלא נעקרו בימי עזרא ונחמיה, נעקרו עכשיו ממדינות שישבו בהן כמעט מחורבן בית א', וזה סימן כי בא עת לחננה. ועל הכל שנתקיימו כל סימני חז"ל בעקבות משיחא שבסוף מסכת סוטה, דמטו רגלין ברגלין כדאיתא בזוה"ק. ובזה נקוה אנחנו ליום ה', אשר הוא חשך ולא אור לרשעים, ועלינו יזרח ה', וכבודו על עמו יראה, בעגלא ובזמן קריב אמן.

ושלום רב ב' מהנ"ל.

בס"ד. קרית הרצוג בני ברק. יום כ"ו טבת התשל"ב. לסדר "ואזכור את בריתי".

לכבוד ידידנו היקר והנכבד מע"כ הרב הגאון כקש"ת מוהר"ר אברהם יעקב עפשטיין יצ"ו. מאה שערים בעה"ק ירשת"ו.

אחדשו"ט באה"ר ...

והנה אמת נכון הדבר, כי מאד אנחנו מצטערים וכואבים את המצב הנורא השורר פה בארץ בחילול השבת וניתוחי מתים וכו' וכמה דברים שאי אפשר לפורטם. אבל כבר אמרו חז"ל לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת. וראינו בעינינו כי כמה אנשים שהיו רחוקים מן הדת והיהדות כמטחוי קשת, נתקרבו אליה בלשון רכה המושכת את הלב...

ומצאנו לרבותינו ז"ל במגלה דף י"ז ע"ב בסדר ביאת הגאולה שכתבו, וכיון שנתקבצו גליות נעשה דין ברשעים וכו' וכיון שנעשה דין ברשעים כלו הפושעים וכיון שכלו הפושעים מתרוממת קרן הצדיקים וכו'. ע"ש. הרי שקבוץ הגליות נעשה קודם לדין הרשעים, שמתחילה מתקבצים כל ישראל על הרי ישראל, ואח"כ מתלבנים ומתבררים שם וכמ"ש בדניאל. ואף שקבוץ גליות זה נעשה ע"י רשעים ומינים שאינם מאמינים, הרי הכתוב אומר על סנחריב: הוי אשור שבט אפי (ישעיה יו"ד ה'), שהיה למקל ביד ה' להחזיר את עם ישראל בתשובה. ובזאת הברור שסנחריב עצמו לא היה מאמין בזה ולהפך הוא חירף את מערכות אלקים באמרו כי יציל ה' את ירושלים מידי (ישעיה לו). אבל הנביא מודיענו את האמת שהקב"ה עושה שליחותו בכל גם בנחשים ועקרים כדאיתא במדרש, וכן ממש בזמננו זה האחרון עקבתא דמשיחא, שמתקבצים כל ישראל על אדמת הקדש ואח"כ "ואצרוף כבור סגיר". ואנחנו מחכים בכל יום לביאת משיחנו, ויתקיימו דברי רבותינו ז"ל שיתרומם קרן הצדיקים

קולע אל השערה

השערותיו הכמעט נבואיות של רבנו במציאת הגרסאות הנכונות, התבררו פעם אחר פעם כמדויקות

שהגיע הנוסח שלפנינו. וכמו שכתב בעצמו בהקדמת ארים נסי יבמות (עמ' 24): "ולפעמים שיבוש גורר שיבוש וטעות גוררת טעות, עד שלא ימצא האדם את הנוסח המקורי רק בדרך פלא".

דוגמא מפליאה לכך הביא תלמידו הגאון רבי משה חדאד שליט"א בספרו "הרועה הנאמן" (עמ' צ"ח): בהזדמנות אחת למדו לפני רבנו הגהות היעב"ץ שהובאו בטור המאור (בחו"מ סי' קט"ו) והופיע שם המשפט התמוה: "ושמא תמה הב"י שסתר הרא"ש שיטת התוס', וראה מה שדחה לפירוש ר"ח וכמ"ש גם הוא כפי מה שנתבאר". המלים האחרונות אין להן שחר שכן לא נתבאר לפני כן שום דבר. ומרוב שהשתוקק רבנו לבאר פשר הדברים, הכריז ואמר לתלמידים: "מי שימצא על זה ביאור, יקבל ממני מאה דולר!". אך הבחורים עיינו זמן רב ולא מצאו כל פתרון. בינתיים עיינו רבנו והעלה השערה שכנראה נפלה ט"ס, ובמקום "וראה מה שדחה" צריך להיות "הרי"ף שדחו" והמלים "כמי מה שנתבאר" היו כתובים בר"ת "בפמש"נ" והכוונה בפרק מי שהיה נשוי, והמדפיסים פתרו "כפי מה שנתבאר"! התלמידים הרימו גבה שכן לכאורה הדברים רחוקים, אבל הנה ביקשו ממערכת מכון "המאור" צילום כת"י היעב"ץ, והתברר שדבר ה' בפי רבנו אמת! (צילום כת"י היעב"ץ הובא בהקדמת העורך לארים נסי ב"ח"ב).

לפעמים היה מדובר בספר שתורגם מערבית ללשון הקודש, ובמקור הערבי נפלה טעות, והמתרגם שלא הבין הכוונה יצר טעות נוספת, עד שבא רבנו ושיער איזו טעות היתה במקור הערבי שממנו נוצרה טעות המתרגם. הנה דוגמא יפה לזה מהקדמת "ארים נסי" (עמ' 27): בפירוש המשנה להרמב"ם (סוף סוכה) מובא הסיפור שמביאה הגמרא שם על נערה אחת ממשמרת בלגה שנישאה לשר יווני, והעזה פניה ונכנסה לבהמ"ק והכתה בסנדלה על המזבח "היתה מדברת ואומרת לו בלשון יוני, יאריב יאריב, עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל ולא תושיעם בעת צרתם". והנה בגמ' הנוסח: "לוקוס לוקוס" עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל, ופירש"י: לוקוס, הוא זאב בלשון יווני. ע"כ. ולא מובן איך נולדה פתאום גירסת הרמב"ם "יאריב יאריב"? רבנו מספר שם שעוד בהיותו בחו"ל העלה השערה שהרמב"ם כתב בערבית "אָ יָא יָא יָא" ופירושה: יא-זאב יא-זאב. ונשתבשה הדל"ת לר"ש, והמתרגם לא ידע לפרשה והשאירה כמות שהיא. בעלותו ארצה הציע את השערתו במכתב להרה"ג ר' יוסף קאפח זצ"ל, והשיבו שאכן במהדורתו תרגם "הוי זאב הוי זאב" (הוי מלת קריאה כמו "יא" בערבית, כמ"ש "הוי כל צמא לכו למים").

מאיר כברק

הפלא הגדול היה המהירות שבה היה עומד על הגירסא הנכונה. כדי לשבר את האוון, נביא מאשר העיד חתנו הרה"ג ר' מיכאל דיעי שליט"א על מקרה מדהים שהתרחש במהלך שבת שבה התארח רבנו בבית ההארכה "ניר עציון" יחד עם הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א.

בליל שבת, בעת שירדו במדרגות לחדר-האוכל, שח לו הגרב"ץ מוצפי כי לאביו הגאון חכם סלמן זי"ע היו כתבי יד של כוונות האכילה, ובכוונות אכילת בשר נכתב שיש לכוין "כנגד ח"י אבות". ואין פותר אותם, מי אלו אותם ח"י אבות? וגם אביו זצ"ל כתב בצד הגליון "צריך עיון".

והנה רבנו המשיך לרדת מדרגה אחת, עצר לרגע ואמר לו בהחלטיות: "זו טעות סופר, וצריך לומר 'חיי אבות', פשוט הו"ד של המלה 'חיי' נראתה בכתב היד כגרשיים, מה שהוביל לקריאה השגויה 'ח"י'". וביאר מיד הכוונה שתיבת "בשר" עולה 502, וסכום שנות חיייהם של שלושת האבות - אברהם (175), יצחק (180) ויעקב (147) - עומד בדיוק על 502.

עמד הגרב"ץ נפעם איך ברגע כמימריה הספיק רבנו לשער מהי הטעות, להבין את הקשר הרעיוני המסתתר מאחורי הכוונה, ותוך כדי לחשב את חיי שלשת האבות, מה שאדם אחר היה צריך לזה עידן ועידנין, וכולי האי ואולי.

רבנו הגדול זצ"ל התבך בחוש ביקורת בלתי מצוי החש כסיסמוגרף בכל גבשושית קטנה במלות הגמרא והמפרשים, ופעמים רבות על ידי זיהוי גירסא משובשת היה פותר קושיות שלא מצאו בהם כל אנשי חיל ידיהם.

רמת הדיוק של השערותיו היתה כמעט נבואית¹. לא פעם נזרקה מפיו השערה כדמות נבואה שכך היא הגירסא הנכונה, ועל אף שפעמים במבט ראשון נראתה השערתו כרחוקה ותמוהה, לבסוף התגלו כתבי היד המקוריים, ונמצא כתוב על ספר כדבר איש האלוקים.

על אחת מהשערותיו שהתגלו כמדויקות סיפר ביומנו "לב נאמן": "פעם קניתי מחזור ארם צובא משנת רפ"ז (נדפס מחדש במהדורת צילום ע"י יד הרב נסים), וראיתי שם בתפלת נעילה של יוהכ"פ (ח"ב דף תרכ"ב ע"ב) כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ, ומלכות . . . מהרה תִּקְעֶקֶר וְתִשְׁמַד בימינו" וכו', המלה שאחר "ומלכות" נמחקה כנראה ע"י הצנזור ונשארו הנקודות קמץ, פתח, חיריק, קמץ ללא אותיות מעליהן. ניסיתי לנחש מה יכול להיות: הארורה? השוממה? המרשעת? הנבלה? אבל הניקוד אינו מתאים, עד שאחר עיון עלה בדעתי שצ"ל הַעֲלִיזָה ע"פ הכתוב (צפניה ב' ט"ו) "זאת העיר העליזה היושבת לבטח", והכוונה למלכות אדום הרשעה. ואחר זמן ראיתי ברמב"ם מהדורת פרנקל בסוף ספר אהבה (בסדר תפלת ראש השנה, דף של"ג ע"א) "ומלכות העליזה מהרה תעקר ותשבר" וכו'. ע"ש. וכיוונתי לאמת ב"ה".

עוד סיפר ביומנו: "פעם ביקשו ממני להשלים כתב יד שנקרע והיה חסר. ישבתי והשלמתי מדעתי. לבסוף נמצא גזיר הנייר, וברוך ה' התברר שהשלמתי את המלים לנכון".

עוד נציין כי בספר "בן איש חי" שיצא בההדרתו, תיקן מאות תיקונים, וכשהתגלה הדפוס הראשון - נמצא שברוב ככל הגהותיו כיוון לאמת.

ויבוקש הדבר וימצא כתוב

מעשים בכל יום שהיה מציע בשיעור גרסאות, ונמצא בדיוק כדבריו בספר "דקדוקי סופרים" הכולל שלל גרסאות עתיקות וכתבי יד נדירים של התלמוד.

ובאמת, לפני הרבה שנים ספר "דקדוקי סופרים" היה יקר המציאות וקשה להשגה. כמה מתלמידיו של רבנו, שידעו את חובתו העצומה לדיוקם של הנוסחאות, התאמצו והצליחו להשיגו בדמים מרובים, והביאוהו לרבנו כמנחה ומתנה. רבנו קיבל את הספר בחיבה יתרה והחל מעיין בו בשקיקה. הסובבים יכלו להבחין בנהרה שנשפכה על פניו ובעיניו שנצצו משמחה; שכן ברבים מן המקומות שבהם עיין, מצא אישור וסיוע לגרסאות שהיה שונה ונוקט בהן במשך שנים.

קרה גם שאפילו הוא עצמו הרגיש ואמר שהשערתו רחוקה, ולבסוף ההשערה התגלתה כמדויקת עם איתור כתבי יד שתמכו בגרסתו, כשהכל משתוממים על רוח הקודש שהופיעה בבית מדרשו. כך סיפר המתעסק בקדשים הרה"ג ר' נסים מזגני שליט"א, שפעם אמר רבנו הגהה רחוקה בדברי רבנו פרץ שהובאו בשיטה מקובצת, ומיד אמר: "אבל רחוק לומר שנפלה טעות כזו". והנה בבדיקת דברי רבנו פרץ במקורם, נתברר שאכן כתוב שם בדיוק כמו שרבנו שיער. כשהראה את זה לרבנו, נענה ואמר בסגנונו המיוחד: "אילו הייתי רבי אלעזר ברבי שמעון, הייתי קורא על עצמי 'שישו בני מעי שישו, אם ספיקות שלכם כך, ודאות על אחת כמה וכמה' (עין ב"מ דף פ"ג ע"ב)..."².

סוד הגלגול

ביותר התגלתה גאונותו בזה, כאשר היה מדובר בטעות שהתגלגלה, דהיינו שבכתב יד המקורי היה כתוב משהו, והמעתיק טעה טעות אחת ועל גבי הטעות הזו עשה המעתיק הבא טעות נוספת, ורבנו שבדעתו תהומות נבקעו ידע לזהות מהנוסח שלפנינו איך התגלגלה שרשרת הטעויות עד

1. השווה עם מה שציין בירחון "אור תורה" (אב תשפ"ה) הגאון רבי מצליח חי מאזוז שליט"א לדברי התוספות (מנחות דף ק"ט ע"ב ד"ה בתחילה) שרבנו קלונימוס הגיה בשעת פטירתו שלשה דברים "כמפי נבואה".

2. ע"פ "הרועה הנאמן" (עמ' פ"ד).

הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל
יומא דהילולא - כ"א באב

המנצחים בסוף ההצגה

מסופר שמשכילי בריסק העלו פעם הצגה לעגנית בנושא "מלחמה על פי התורה". מאות שחקנים שהוצגו כחיילים עלו על הבמה. כשהודיעו: "מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו", עזבו חלק מהחיילים את הבמה. אחרי ההכרזות "מי האיש אשר נטע כרם ולא חיללו", ו"מי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה - ילך וישוב לביתו" עזבו חיילים נוספים.

כשהגיעה ההכרזה האחרונה "מי האיש הירא ורך הלבב - ילך וישוב לביתו", קמו כל החיילים שנותרו - ועזבו. על הבמה נותרו רק שני שחקנים שהתחזו ליהודים זקנים, שעונים על מקלותיהם ותלמודם בידם, וגילמו בדמותם את הגאון מוילנא והשאגת אריה.

החרדים של בריסק נפגעו קשות מההצגה העוקצנית, וסיפרו את הדברים לגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל.

אלא שהרב מבריסק כלל לא נבהל מהמערכון הסאטירי. "אכן, כך בדיוק צריכה להיראות יציאת יהודים למלחמה" הפתיע הרב בתגובתו, והוסיף בחיך: "רק שהיה על המשכילים להראות את סופה של ההצגה: הגאון מוילנא והשאגת אריה, אכן נותרו כיחידים הראויים לצאת למלחמה. הם גם באמת יצאו אליה שעונים על מקלות ועם גמרא ביד, וניצחו..."

שלחו את העיתונאי לעזאזל

פעם נסע רבי חיים ברכבת, ולידו התיישב עיתונאי שונא יהדות מובהק. הלה התיימר להיות ידען בענייני יהודים, והחל שופך אש וגפרית על היהודים ומגרותיהם.

פנה לעברו רבי חיים ופתח פיו בחכמה: "אם ידען גדול כל כך אתה, בודאי ידוע לך שאת השעיר המשתלח לעזאזל היו שולחים 'ביד איש עתי'. היודע אתה מה הכוונה 'איש עתי'?"

משלא היה בפי העיתונאי מענה, המשיך רבי חיים "אסביר לך, את השעיר מסרו ביד איש עתי, היינו העוסק בעיתונות, המחטיא את הרבים בדברי כפירה והשמצות על תורת ישראל ועל ציבור שומרי התורה, שכן מי כמוהו בקי בכל 'עוונות' הדור..."

"אלא שידוע אתה לאן הוא נשלח?" סיים הרב "היו משגרים אותו יחד עם העוונות ל... עזאזל..."

בין קנאי אמיתי למזויף

ההבדל בין קנאי אמיתי לקנאי מזויף - אמר פעם הרב מבריסק - כהבדל שבין בעלת הבית לחתול.

לעכברים יש שני אויבים הרודפים אותם עד חורמה - החתול ובעלת הבית. החתול אורב עליהם לטורפם, ובעלת הבית מעוניינת

להכחידם. אך הבדל גדול יש ביניהם: בעלת הבית לא רוצה בקיום העכברים ולכן היא רודפת אחריהם, ואילו החתול רוצה בקיום העכברים ושש לתופסם ולטורפם.

הקנאי האמיתי אינו רוצה שיהיו עוברי עבירה ולכן הוא מוחה בהם, ואילו הקנאי בעל הנגיעות רוצה שיהיו בעלי עבירה שיהיה לו במי לקנא.

בשר כשר בכלי טריפה

לבריסק הגיע דרשן ידוע שלא היה "גאה מקיים" כפי שהוא "גאה דורש". לא הניחו רבי חיים מבריסק לדרוש בבית המדרש. "מדוע רבי?" התרעם הדרשן "הלא דרשתי כשרה למהדרין - כולה מבוססת על מובאות מן המקרא המשנה והתלמוד ושזורה פנינים יקרות מספרי המוסר ומדוע איפוא איננה ראויה להישמע בקהל?". השיב לו רבי חיים: "צא וראה, בשר כשר למהדרין שנשחט על ידי שוחט מומחה נבדק והוכשר לפי כל הפרטים והדקדוקים - בכל זאת הריהו טריפה גמורה אם הוא מתבשל בתוך כלי של טריפה..."

מנה גדולה יותר

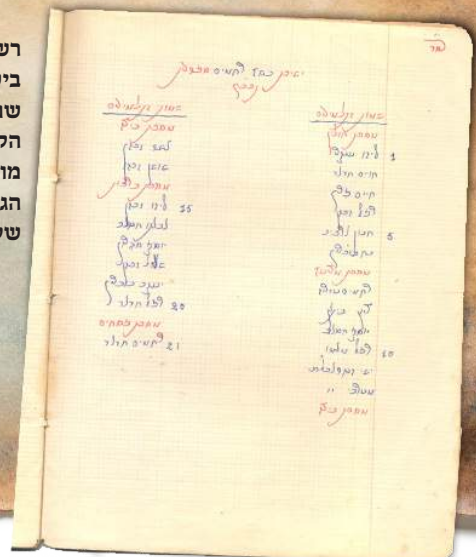
חבורה של משכילים צעירים נטפלו אל רבי חיים מבריסק ותבעו ממנו להתיר איסורים שונים בהתאם לרוח הזמן, אם לא, איימו עליו נמיר כולנו את דתנו. משך רבי חיים בכתפיו ואמר: "ומה בכך? אקבל איפוא לעתיד לבוא מנה גדולה יותר של בשר ליתן..."

גנזי המלכות תיעודים מגנזי העבר

מדבקה שהיתה על מסכת פסחים
של מורנו ראש הישיבה רבי צמח מאזוז שליט"א בנערותו

רשימת התלמידים
בישיבת 'כסא רחמים'
שנים ספורות אחר
הקמתה מכתב יד
הגאון רבי צמח מאזוז
שליט"א

ג. מוה"ר זצ"ל היה נוהג להחמיר עד השקיעה של יום עשירי באב בכל מה שנזהרים אצלנו ב'תשעת הימים' (כמנהג ג'רבא וכדברי הרב בן איש חי), דהיינו שלא לאכול בשר, ושלא להסתפר, וכן רחיצה, כיבוס ושלא ללבוש בגדים מכובסים. וכמו שכתבו האחרונים סימן תקנ"ח (ועיין מה שכתבו בזה הני תרי צנתרי דדהבא, הרבנים הגאונים הרב בעל שו"ת אלישיב הכהן ח"ג סימן ט"ו והרב בעל שו"ת ויען הכהן ח"א סימן מ"ד). ואחר שנים שמענו כן גם מפי מרן רבנו הגדול עטרו"ת ראש הישיבה זצ"ל במוצש"ק דברים תשע"ז, והובאו הדברים בגליון הבהיר "בית נאמן" (מספר 74) ולמד כן בקל וחומר מבשר ויין. ע"ש.

יצוין, כי אמנם כל הנכתב כאן הוא ממקורות נאמנים מאד מבני משפחת מוה"ר הגאון זצ"ל, ומכל מקום הדברים נכתבים על אחריות הכותב בלבד!

א. ביום שבת בבוקר כשהיה מוה"ר זצ"ל יוצא מביתו לבית הכנסת לתפלת שחרית, היה נוהג להניח יד ימינו על המזוזה ואומר בקול "זכור את יום השבת לקדשו", והיה אומר גם לבניו לומר איתו. ופעם הראה לבניו שמנהג זה כתוב בספר "בית מנוחה" להגאון 'בעל הבתים' רבי יהודה שמואל אשכנזי זצ"ל.

ב. נהוג בתלמודי התורה ובתי הספר לצאת לטיולים בחודש תמוז לקראת סוף שנת הלימודים, (ואגב, יש ל"מנהג" זה מקור בדברי הגר"ח פלאגי בספרו הנחמד "מועד לכל חי", חודש תמוז, ועיין שם שאף הביא סימוכין ורמזים לענין הטיולים בחודש תמוז, ובפרט בשבוע של פרשת בלק, עיין שם נפלאות מתורתו). אמנם מוה"ר זצ"ל היה מתנגד לצאת לטיולים בבין המצרים, מ"ז בתמוז, וגם אם היו נערכים טיולים מטעם הת"ת, לא היה מאשר לבניו להשתתף, כי הסכנה בהם רבה, ובפרט לים ובריכה. (ובלאו הכי, בעוונותינו הרבים בשנים האחרונות רבו כמו רבו האסונות ומקרי טביעה בימים אלו).

ממעין הנאמ"ו

ידיעות מעניינות ממעינו הנובע של מרן רבנו הגדול ראש הישיבה זצ"ל

חכמים שכוננו על שם מלה בפסוק ששמים מוזכר בו

רבנו פורת הוא רבנו יוסף בן רשב"ם, וקראו לו כך על שם הפסוק (בראשית מט, כב) "בן פורת יוסף" (כמו שכתב ב"שם הגדולים" מערכת גדולים אות פ'). וכן רבנו יקיר הוא רבנו אפרים תלמיד ר"ת, וכונה כך על שם הפסוק "הבן יקיר לי אפרים" (ירמיה לא, יט). וכן רבנו תם הוא רבנו יעקב מרומרוג, ונקרא כך על שם הפסוק "ויעקב איש תם" (בראשית כה, כז). וכן מצינו בש"ס נדה (דף ל"ו סע"ב): איסי בן יהודה והוא איסי בן גור אריה. ("אסף המזכיר" ערך "רבנו פורת").

החכם הגדול באנושות

אברהם אבינו היה החכם הגדול באנושות. כך הביא מרן רבנו הגדול זצ"ל בהגדת ה' נס"י (על פיסקת 'ותקול ג'רבא) בשם ר' אברהם קורמן ז"ל. ורמז מרן זצ"ל כי "אברהם" עולה רמ"ח, ראשי תיבות מלא רוח חכמה. וחי קע"ה שנים כמנין "גאון הגאונים". ובהקפות להושענא רבה אומרים: יסד בית לחכמה וחצב עמודיה שבעה. ור"ל שאברהם אבינו יסד שבע חכמות (והן:

חשבון, הנדסה, אסטרונומיה, טבע, רפואה, ניגון, פילוסופיה).

מקום שהגמרא דורשת את הכתיב שבפסוק

דרכה של הגמרא להתייחס רק לקרי שבפסוק ולדרוש אותו. אולם מצאנו מקום אחד שהגמרא דורשת את הכתיב, והוא במסכת ברכות (י"ח רע"ב): הקרי בפסוק שם הוא בן איש "חיל", והכתיב בן איש "חי", והגמרא דורשת לפי הכתיב: בן איש חי - שאפילו במיתתו קרוי "חי", וכמו שכתבו שם התוספות בד"ה "בן איש חי" (שמעתי ממרן רבנו הגדול זצ"ל).

דרך צחות

שאגת אלול

התרת הנדרים שנהגו הספרדים לעשות ארבעים יום קודם ראש השנה שזה כשבוע לפני חודש אלול, הרי היא אצל הספרדים כמו השאגה שהיו האשכנזים שואגים "א-ל-ו-ל"...

מהמשינה לפסק!

אגו גרגשים לחזמין אתכם להצטרף ללימוד יומי, קצר וממוקד, שיוצא לדרך ממש עכשיו

מה לומדים?
פותחים יחד את המשינה הראשונה של מסכת ברכות

הדרך שלכם:
בכל יום ללמוד את השתלשלות ההלכה למעשה מהמשינה ועד לפסק...

ההגשה:
בהסבר בהיר, רהום וקליט מאת הרב רפאל מאזוז

המיוזם לע"נ מורנו
רבי רחמים מאזוז זצ"ל

קניין נצה בכיס שלך

איך מצטרפים?
מחייגים לקו התורה:
03-5050550
ומקשיים שלוחה 251

חשבון בנק:
בנק מזרחי טפחות (20) סניף 430 (הרב טרפון בני ברק)
ח-נ 274613 ע"ש שותפים כסא רחמים

המשפחות מחכות לך!

בית 058-654-0550	קוד מוסד בנדרים פלוס 10516	קוד מוסד בבנק 29723
---------------------	-------------------------------	------------------------

מעשה במחשבה

סתירת זקנים בנין

"לדעתי", אמר הרב הישיש, "המברק מזויף! יתכן שהרב של נובומינסק אינו יודע כלל ממנו ויתכן שאולץ לחתום עליו. מכל מקום, נראה לי שהמברק נשלח על ידי משפחות הנאשמים המבקשים להציל את קרוביהם, ולפיכך אם יוודע שהיהודים, כביכול, חוזרים בהם מעדותם, דוקא עובדה זו עלולה לחולל פרעות על שהיהודים זממו להעיד שקר ולהכשיל את בית המשפט. על כן נראה שיש להתחמק ממתן תשובה ישירה בנידון ולענות להם שבהיותי נתין טורקי, אין אני רשאי להתערב במה שמתרחש בארצות אחרות."

ההשקפה היתה כה מקורית ומפתיעה, שהדיבור נעתק מפי כולם. כיוון חשיבה כזה לא עלה על דעת אף אחד מהם. ובכל זאת היו מבין הנאספים שהעלו בקול את חששם: "ומה אם בכל זאת יש אמת במברק?...".

כדי להפסיק וליישב דעתם, פנה הרב למזכירו האישי רבי חיים מיכל מיכלין זצ"ל (שתיעד את הדברים בספר "בראי הדורות"): "למרות השעה המאוחרת, לך לעיר העתיקה לביתו של רב העיר הגאון רבי שמואל סלנט, תעיר אותו משנתו, ותספר לו את כל הענין, בלי שתודיעהו דעתי ודעת הנאספים, וככל אשר יאמר לך כן תעשה. הנה לפניך חותמי, ותחתום את הטלגרמה ותשלח אותה תיכף כפי מה שיורה לך הרב סלנט".

הגאון רבי שמואל סלנט היה אז בערך בן 90, ודרכו היתה תיכף אחרי תפלת ערבית לטעום טעימה קלה וללכת לישון עד אחרי חצות הלילה, אז היה קם ולומד עד תפלת שחרית. ועל כן קשה היה לרב מיכלין להפריעו משנתו, אבל פקודת הראשון לציון חזקה עליו לא להחמיץ התשובה עד מחר ולכן הלך רגלי, דרך רחוקה, משכונת אבן ישראל מקום מגורי הרב יש"א ברכה עד העיר העתיקה. דממת ליל שררה ברחובות, והחושך כסה ארץ.

כשהגיע לביתו של רבי שמואל ששכן בחורבת רבי יהודה החסיד, הקיצו משנתו וסיפר לו מה הביאו אליו בשעה כה מאוחרת. כיון שהיה רבי שמואל סגי נהור, ביקש מהמזכיר שיקריא לפניו את לשונו המדויקת של המברק שנשלח מפולין בלי לדלג על אף אות. כשסיים, ביקש ממנו לשנות ולשלש את קריאת המברק מלה במלה.

הרב נשען על זרועו, עיין בדבר, ואחר קם וקרא: "שמע נא ידידי! לדעתי כל הטלגרמה מזויפת מצד הנוצרים הרוצחים... יש לענות שאין לנו רשות להתערב בענייניה השיפוטיים של מדינה זרה...".

המזכיר הנדהם סיפר לרבי שמואל שהראשון לציון אמר בדיוק כדבריו, וממש שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד, בניגוד להגיון הפשוט של כל הנאספים.

עשה המזכיר כעצת שני גדולי התורה, והודיע במברק שהרב אלישר אינו יכול להתערב במתרחש בארצות אחרות. תשובה סתמית שאינה קובעת עמדה. אגב, ביום למחרת - כ"ח התמוז נפטר היש"א ברכה.

כעבור שבועות אחדים, הגיעו לירושלים העיתונים שנדפסו בפולין, ונכתב בהם לאמר: "הודות לפיקחותם של רבני ירושלים, נכשלו שונאינו בנסיונם ללכודנו ברשתם על ידי מברקים מזויפים שנשלחו אליהם כביכול בשם רב של קהילת נובומינסק, ועל ידי כך ניצלנו מפרעות איומות..."

אז ראו כולם כמה גדולים דברי חז"ל: "סתירת זקנים בנין" (מגילה ל"א ע"ב). ואם סתירתם כך - כל שכן בניינם.

אל ביתו בירושלים של הראשון לציון הגאון רבי יעקב שאול אלישר זצ"ל המכונה היש"א ברכה (שהשנה מלאו מאה עשרים שנה לפטירתו), הגיע ביום כ"ו בתמוז התרס"ה מברק כתוב גרמנית. המברק נשלח מרבה של נובומינסק בפולין, ובו בקשה בשם כל הקהילה, שהראשון לציון יציל את תושבי נובומינסק מסכנה גדולה!

לדברי המברק - בנובומינסק נרצח חצי שנה קודם לכן אחד מפקידי הממשלה. האחים אליעזר ונח הורביץ שעלו בינתיים מפולין והתיישבו בירושלים, העידו לפני נסיעתם על חמשה גויים כמבצעי הרצח, ובעקבות עדותם נשפטו חמשת הרוצחים למוות. דא עקא, עדות זו עלולה לגרום לפוגרום ביהודים, כתוצאה משנאת הגוים שתגבר מאד בעקבות הוצאת הנאשמים להורג. לכן מבקשים יהודי העיר מהראשון לציון, שיחקור את האחים הורביץ, ויגבה מהם הודאה שעדותם בנובומינסק היתה עדות שקר, וכך ינצלו היהודים מפוגרום. הודאה זו יש להעביר טלגרפית לפולין.

למרות חולשתו הרבה, היש"א ברכה שהיה אז בן 92, איתר וחקר את האחים הורביץ, אך הם טענו שעדותם היתה אמת לאמיתה. יחד עם זאת הם הסכימו שאכן קיים חשש לפוגרום שעלול להתחולל שם בעקבות הוצאת הגויים להורג.

בהיות הנושא חמור ודיני נפשות תלויים בו, עוד באותו ערב, זימן היש"א ברכה כעשרים איש מנכבדי עדת הספרדים בירושלים לאסיפה דחופה על מנת לטכס עצה ולהחליט כיצד להתחסל במברק זה.

ישבו הנאספים לדון בענין בכובד ראש. במשך כשעתיים הצעות שונות עלו וירדו, כשבחלל האויר אורית פיקוח נפש המרחפת על עדה קדושה בישראל. לאט לאט התגבש נוסח תשובה שהסכימו עליו רוב הנאספים.

במשך כל הדיון הממושך, ישב הראשון לציון בשקט ולא התערב כלל בויכוחים. בידו היתה קופסת טבק מזהב והיה ממערך אותה בין אצבעותיו, שכן היה דרכו בשעה שהיה מייגע את מוחו. אולם כאשר ראה שניגשים לכתוב את התשובה הסופית, קם ממושב והטיל פצצה

הגיע לאולם והתברר שהזמינו צלם אחר...

הצלם המפורסם ר' פנחס א. נכנס לאולמי "טרקלין המלך" המפוארים, והחל לפרוק את הציוד המשוכלל. בעודו מארגן את הכבודה, פנה אליו במבוכה בעל האירוע מר חיים ל. ושאל: "מה אתה עושה פה?... ר' פנחס הביט בו בתימהון, וענה: "מה זאת אומרת?! סגרתי איתך שאצלם את האירוע הערב!!". חיים טפח על מצחו בבעתה. "אוי! שכחתי להודיע לך!! אשתי התכוונה להזמין אותך בתור מסריט בלבד, והייתי אמור לעדכן אותך..." ר' פנחס ענה לו בהחלטיות: "זה אכן לא נעים, אבל בגלל שסגרנו על צילום בלבד, לא באתי עם ציוד שמתאים להסרטה. אני מקווה שברור לך שאני אקבל את שכרי מושלם, דחיתי אירועים אחרים בגללך, לא ענייני ששכחתי..." בעל השמחה, חיים, בנסיון להציל את המצב, הציע לפנחס שיתחיל להסריט ולא לצלם תמונות (כמו שהיה אמור לסגור עמו), כי זה הציוד שבידו כעת, עד שיגיע המסריט השני שסגרו אתו על צילום הסרט, ואחרי האירוע הם ילכו לדין תורה. כעת נפשם לשאול הגיעה כמה כסף מגיע לר' פנחס הצלם?

(תשובת רש"י סי' רל"ט) וז"ל מקובלני מרבתי מאי כפועל בטל פלגא דאגרא. וכ"כ הגינת ורדים (כלל ו' אות ו'). ואמנם מהרשב"א בתשובה (ח"א סימן תתקפ"ז) נראה דשכר פועל בטל היינו מעט פחות מהשכר שהיה נוטל אילו היה עובד, ופליג על דברי רבנו חננאל שכתב דהיינו חצי השכר שהיה עובד, ודברי הרשב"א הובאו גם במיוחסות להרמב"ן (סימן ע') ע"ש ויד"ן הגאון הדיין המצויין ר' אפרים הכהן שליט"א בשו"ת ארץ אפרים (ח"א סי' חו"מ סי' ג"א) כתב שלכאורה המוחזק יכול לומר קים לי כדעת הרשב"א ואחזיק יותר מחצי השכר. ועוד שהסברא נותנת כמותו והסכים עימו מרן ראש הישיבה הנאמן זצ"ל. מ"מ בנ"ד שמר חיים הוא המוחזק אדרבא הוא יכול לומר קים לי כר"ח ודעימיה, וע"ע שם שאף הוא כתב בנידון ידיה שעדיף לתפוס דברי רבנו חננאל ורש"י ומהר"ח אור זרוע והט"ז, וביחוד שכידוע דברי רבנו חננאל דברי קבלה נינהו וכמ"ש הרא"ש (סוף פרק קמא דנדה) והובא בב"י (י"ד סימן קפ"ו) וכ"כ הרא"ש גם במסכת שבועות על דברי רבנו חננאל והביא דבריו מרן החיד"א בספרו עין זוכר (מערכת ה' אות ז'). ולכן העיקר כמו שכתבנו, והאמת והשלום אהבו.

תשובה: על הזמן שבו פנחס עבד כמסריט יקבל שכר מושלם, ועל שאר הזמן יקבל 50%. והמקור לזה ממה שפסק הש"ע (חו"מ סי' של"ג ס"א) וז"ל: השוכר את הפועלים והטענו את בעל הבית, או בעל הבית הטעה אותם, אין להם זה על זה אלא תרעומות. במה דברים אמורים, בשלא הלכו. אבל הלכו החמרים ולא מצאו תבואה, פועלים ומצאו שדה כשהיא לחה, או ששכרם להשקות השדה ומצאוהו שנתמלא מים, וכו' אם לא ביקר בעל הבית במקום, נותן להם שכרן כפועל בטל. ע"כ. ומבואר דעצם זה שר' פנחס הלך לשם אפי' שלא היה לו הזמנה לאירוע אחר משלם לו כפועל בטל. ובנ"ד שהייתה לו הזמנה אחרת אף אם לא הלך למקום ורק הודיעו לו שאינו צריך לבא צריך לשלם לו כשכר פועל בטל וכמבואר שם בש"ע סעיף ב' וז"ל: אָבָל אִם הָיוּ נִשְׁפָּרִים אֲמַשׁ, וְעַשְׂשִׁיו אֵינָם נִשְׁפָּרִים כָּלֵל, הָרִי זֶה פְּדָבָר הָאֲבֹד לָהֶם, וְנוֹתֵן לָהֶם שְׂכָרָם כְּפֹעֵל בְּטָל; וכתב הש"ך (שם סק"ח) ששמין מי שהשכיר עצמו למלאכה זו כמה היה רוצה לפחות משכרו לישוב בטל וכן ינכה לו. ועיין להט"ז (שם ד"ה שאינו דומה) וז"ל: מצאתי בקובץ ישן כתב בהגהה היכא דאמרו חכמים דנוטל כפועל בטל היינו חצי שכירות וכן נמצא בתשובת רש"י וכן מיייתי הר"ח או"ז בשם ר"ח. ושוב מצאתי בתשובה

פשיטא.

למה מי שרצה להגיע להסמכה ברבנות, בחר ללמוד בשאיפות?

- 1 מרצים בעלי כושר הסבר ובהירות
- 2 שאלות מסכמות בכל שבוע עם משוב והכוונה לקראת הבחינות.
- 3 הכנה ממוקדת לבחינות מתוך שאלות הרבנות הראשית.
- 4 קצב לימוד מאוזן ונח המאפשר לקלוט ולזכור את הנלמד.
- 5 סיכומים מקיפים בכתב ללימוד ממוקד לקראת המבחן.
- 6 לימוד הלכה למעשה מעשי מספק ומעמיק.

אפשרות ללימודים דרך הזום
sh033801122@gmail.com
www.033801122.com

להגשמת שאיפות התקשרו:
03-3801122 ☎ 055-684-2170

עוסקים בחינוך? מסלול הוראה וחינוך מקוצר ומוזל משמעותית הכולל תעודת הוראה ותואר אקדמיולנטי.

הלוא אב אחד לכולנו

ושמחה כולנו. ואם נוסיף שגם כולנו בני אב אחד גשמי, בני יעקב, וק"ו "הלוא אל אחד בראנו" - נפשונו אצולות מאתו ממקור מחצבת הקודש, ויש אם כן קורבה מפאת הנפש.

שאלו את הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל מה ההגדרה 'לדון לכף זכות'? תשובתו הייתה "לעקם" את השכל כדי למצוא צד זכות. שכן אם השיפוט הוא הגיוני, זה צד זכות?! זה פשוט ההיגיון. וכמו"כ מרגלא בפומיה: **"לעולם לא מפסידים מוותור"** וממש כיו"ב מובא בשם הרב שך שאמר "הרבה עברתי בחיים [-כוונתו לקשיים וייסורים], אך מעולם לא הפסדתי מוותור".

וסיפר לי ראש כולל **מעשה ששמע מכלי ראשון** על ראש ישיבה מסוים שהיה מרבה לדבר עם תלמידיו ב"השקופה", ובאופן קבוע היה מדבר בגנות **מרן מלכא הרב עובדיה זצ"ל** ולא הסתיר זאת, וידע שמרן יודע מזה. והנה הגיע העת שראש הישיבה הנ"ל נסע לחו"ל לגייס כספים לבניין קבע לישיבתו, ובכל מקום שניסה להתרים, ביקשו ממנו המלצה של מרן, וכמובן שלא היתה לו. בצר לו ובלי בושא הרים טלפון למרן וביקש ממנו להמליץ לתורמים שיתרמו לו. ואכן מרן מיד דיבר עבורו לתת לו בעין יפה וברוח נדיבה. ההתרמה הצליחה והגיע יום 'חנוכת הבית', כל התורמים הוזמנו וכמובן הנ"ל היה מוכרח להזמין את מרן, מפני שהאורחים הנכבדים סמכו עליו. והנה ביום המיועד מרן לוקח את מעילו ובא לצאת, בנו שואלו: לאן? וכאשר מרן ענה לאן, תמהו בנו ואמר בכאב על כבוד אביו: אבא, אתה הולך לאירוע של ראש הישיבה הנ"ל שמרבה לדבר בגנותך, היתכן?! ענה מרן: אני יודע, אבל מכאן ולהבא חושבנא טבא. והלך והשתתף ודיבר בחשיבות פעליו של ראש הישיבה והמליץ בחום להמשיך ולהחזיק בידו.

הנה לנו דוגמא לאהבת חנם. בשנאת חנם הבית חרב - **אנחנו נבנה אותו** באהבת חנם!

הנביא מלאכי (ב, י) אומר: "הלוא אב אחד לכולנו, הלוא אל אחד בראנו, מדוע נבגד איש באחיו לחלל ברית אבותינו".

וכתב המצודת דוד: עתה חזר להוכיחם עוד בדבר אחר שגם הוא סיבה שלא יתרחק ה' בקרבנותיהם, והוא: הבגידה שבגדו בנשותיהם הכשרות וכו', ופתח ואמר "הלוא אב אחד לכולנו" כי כולנו בני יעקב אנחנו, ויש לנו קרבה מפאת הגוף. ו"הלוא אל אחד בראנו", רוצה לומר, הלוא נפשות ישראל אצולות מאתו ממקור מחצבת הקודש ויש לנו קרבה מפאת הנפש וכו', ובהיות כן מדוע נבגד איש באחיו. עכ"ל.

הנה מלבד פשט הפסוק הנ"ל, אפשר להרכיב עליו **רעיון אמיתי**. כידוע בחודש אב חרב בית מקדשנו ותפארתנו - **שיא הכאב**. ובחודש אב יש גם את ט"ו באב, שעליו נאמר לא היו ימים טובים לישראל כ-ט"ו באב וכו' - **שמחה עצומה!** עם ישראל חווה בחודש אב צער ושמחה, ובאופן טבעי, אחים ששותפים לחוויות, הם נקשרים יותר ויותר איש אל אחיו, ובפרט אם החוויות היו קיצוניות. ועל זה יש להמליץ "הלוא [חודש] אב [שבו היו חורבן ובניין] לכולנו", וכידוע בית שני חרב בגלל שנאת חנם, שנאה שהיא גם נגד ההיגיון, שאחים ישנאו אחד את השני. די לנו שאנחנו בני אב אחד כדי לאהוב אחד את השני, והנה השנאה הולידה חורבן. ק"ו עתה כאשר חווינו יחד חורבן ובניין מוטלת עלינו, **חובה קדושה להיזהר שלא נגרם לפירוד. ואדרבא, יש לנו סיבה לייצר אהבת חנם**, אהבה גם כאשר אין סיבה חיצונית מזדמנת, כגון שעשו לי טובה או התפעלתי מאדם מסוים, שזה גורם לאהבה. אלא גם בלי שום סיבה, ולו רק משום ש"אב" אחד לכולנו, חודש שבו חווינו חוויות צער

הסוד של חברות הפרסום

להפתיע. והבעיה היא שמי שעומד מולנו אם זה בן או בת הזוג, הילד, החבר, או החברותא, מושפעים ישירות מהשניה הראשונה בה פתחנו. אם זה בצורת ההגשה של הביקורת, הכעס, צורת הדיבור, הזלזול, הבוז... וזה גורם שאין שום אפשרות שמי שעומד מולנו יקבל את כל "הטוב" הזה, ואת החבילה "המושקעת" הזו בשאט נפש, אלא אדרבה, זה גורם שתגובת ההתגוננות שלו תהיה קשה וכואבת עוד יותר, וחבל. כי במחויבים שלו הוא קלט את כל הכעס והזעם "המוסתר", ומכאן הדרך למקום שאף אחד לא רוצה להיות בו. יהיה מי שיאמר, תחילת חורבן הבית, חלילה.

אבל אם היינו בוחרים באפשרות השניה, וממתינים שניה לפני פתיחת "צרור הברכות", ואנו חושבים מה לבסוף אנו רוצים, להשפיל? לבזות? לצעוק? או סך הכל רק להעביר מסר, אז מכיון שבחכמי עסקינן ולא בשופטני, אם כן, שניה לפני שאנו מתחילים, אנו צריכים לחכות רגע, לנשום, ולהרגע, **ורק אז**, לומר את אשר על לבנו.

ומי שינסה לעשות כך יראה שמכיון שהעומד מולנו קולט שאנו רגועים ושלווים, וממש לא כועסים, אז כמים הפנים כן לב האדם, והשיח יהיה טוב יותר, ובעיקר מועיל יותר. שהרי כל מטרתנו היא לא להתווכח ללא סוף, אלא סך הכל להעביר מסר או בקשה כל שהיא, וככל שאנו נעשה זאת מהרגע הראשון ברוגע ובמחשבה תחילה, הדברים יתקבלו בצורה טובה ואיכותית לעומד מולנו, ומכאן הדרך קצרה יותר, ליותר סיכויים ליישום בפועל. ומכיון שאף שכוונתנו בפועל הן טובות, רצוי מאוד שמהרגע הראשון נעשה את זה טוב יותר, ובעיקר חכם יותר. כי רוב האנשים מתייחסים לפתיח הרך והנעים, וזה מה שמוביל אותם לאורך כל השיחה, למרות שבהמשך היא תהיה תובענית יותר, אם כן, **כדי להגיע סוף סוף למעשה, צריך מחשבה תחילה.**

ומלה לסיום, רש"י בפירושו על "אלה הדברים" כתב וז"ל: לפי שהן דברי תוכחות, ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירן ברמז, מפני כבודן של ישראל, עכ"ל. ובזכות הפתיח הרך, המלא ברמזים, יכול היה משה אחר כך לדבר יותר בתקיפות ובצורה ברורה, כגון "ותרגנו באהליכם ותאמרו בשנאת ה' אותנו הוציאנו מארץ מצרים" וגו'. כי רק על ידי פתיח שהוא נשמע טוב ומכבד - קל לשמוע אחר כך גם דברים קשים יותר.

מיליארדי דולרים נשפכים על חברות הפרסום, ואם תשאלו למה כל כך הרבה כסף? מדוע אי אפשר למרוח מודעות ברחבי העיר וזהו זה?

כי זה קצת מורכב יותר, ובעיקר מתוחכם יותר. המומחים בדבר יאמרו שזה ממש לא פשוט. בעידן שיש כל כך הרבה חברות מתחרות אתה צריך להיות טוב יותר, וכדי להיות טוב יותר צריך לשלם יותר. במה צריך להיות טוב יותר? שימו לב!

אין לאנשים סבלנות, כולנו רוצים לקבל הכל כאן ועכשיו. היום זמין, מהיר, ומעניין שיש.

ולכן פרסומת טובה מצליחה להניע אותך בשניה הראשונה, שפגשת בה לראשונה. כלומר אם **בשניות הראשונות ממש**, המפרסם לא הצליח להכנס ללבך הטוב, הסיכויים שהוא ישכנע אותך להנות ממוצרי או מתכניו, נמוכים מאוד, למרות שיש לו הרבה מה למכור לך. אם זה בתמונה ואם זה בסרטון כל שהוא, רוב האנשים כבר בשניות הראשונות יחליטו אם זה בשבילם, והחכמה היא להיות כל כך טוב ומוצלח, שברגע הראשון האנשים יבינו את המסר... הדבר נעשה מוכח יותר ויותר שביקורת היא אחת הדברים שגורמים הרס רב בתוך הבית, ובכל תחומי החיים. אך נשמור את הנושא להזדמנות אחרת בעז"ה ובל"ב.

אבל אם כבר הגיע וקרה איזה דבר מה, שאי אפשר לעבור עליו על סדר היום, והוא מצריך את התגובה שלנו כאן ועכשיו, שימו לב יש בפנינו שתי אפשרויות, ורק מחמת המהירות שבה אנו רוצים להגיב, אנו שוכחים את האפשרות הטובה יותר.

כשקורה אירוע כל שהוא, אנו חייבים להיות בתקן של "מבקר המדינה", וחוץ מלהשמיע את צעקתנו ואת "הגיגנו החכמים", אנו רוצים שהדברים ייושמו בפועל. והנה מרוב מהירות התגובה שעברה את המותר... אנו יותר משקיעים במהירות ובחריפות הדברים, מאשר **במחשבה איך הדברים יתקבלו.**

כלומר במקום להשקיע במחשבה של שניה ורבע, איך לומר, ומה לומר ובעיקר מה לא לומר, אנו חושבים באיזה משפט שנון יותר נכון יותר

בנפשנו

הרב מלאכי כהן

סודם של המספיקים (בין הזמנים)

לחופש? יצאתם
הספקתם לטייל? ומה עם
להשלים פערים, ופרויקטים
שהשאתם בדיוק לזמן הזה?
התופעה מוכרת. החופש
קצר, והציפיה מרובה. אבל
יש כאלו, מיוחדים: מכירים
את האנשים העסוקים
שמספיקים ה-כ-ל? היו ימים
ששאלתי את עצמי: 'איך הם

מספיקים?', 'איך הם מספיקים יותר בפחות זמן?', 'איך
הם מספיקים להצליח לתת לאחרים, מבלי שזה יבוא על
חשבון המשפחה ועבודת ה' הפרטית שלהם?', 'איך הם
מספיקים לצבור מספיק כוח וגם לעשות המון תוך-כדי?
לאחר מאמצים רבים עליתי על התשובה: זה אכן לא
אפשרי. האמת שאי אפשר להספיק הכל. והמספיקים
הגדולים? גם הם לא מספיקים הכל. למרבה הפלא, התגלה
לי, שעוגה אפשר לאכול, אך אחרי שאכלנו את כולה, לא
ישארו פרוסות לחלק לשכנים.

ובכל זאת, אם חיפשתם את נוסחת המספיקים, אולי
תתעניינו במה שלימד אותי אחד המספיקים הגדולים:
המספיקים מקריבים הרבה כדי להספיק, הם מורידים
שעות עבודה כדי לאפשר לעצמם מנוחה שהם זקוקים
לה. והם גם מוספים שעות עבודה על חשבון מנוחה שהם
זקוקים לה.

כן, הבנתם נכון, מצד אחד, המספיקים עובדים קשה,
ולפעמים זה בא על חשבון מנוחה וכיף, שהם יכלו לאפשר
לעצמם. אבל מצד שני, המספיקים מקדישים מאמץ
חשיבתי ותכנון מדויק, כדי לנוח ולהתאזר כשהם
צריכים את זה.

כשהמספיקים הגדולים יוצאים לחופש, הם משחררים
את כל השאר. הם משחררים את העבודה ואת השיחות
שנכנסות לנייד, והם גם משחררים מחשבות טורדניות
שפולשות לתוך מנוחת הגוף והנפש שהם יזמו לעצמם.
כשנחשוב על זה, נבין, ש'זמן' יש ואין לכולם במידה
שווה. לכולנו ישנם 7 ימים בשבוע, וגם 24 שעות ביממה,
המספיקים יודעים שהזמן שלהם מוגבל ולכן הוא צריך
להיות מנוהל. מנוהל זה לדעת לשאול מראש: את מה
אני מכניס למסגרת העשייה ומה למסגרת המנוחה, בזמן
המוגבל שיש לי.

וכאן שימו לב: כשהמספיקים מוותרים על משהו בגלל
חוסר זמן, הם עדיין חושבים שהדבר שעליו הם ויתרו הוא
חשוב, רק שכרגע הוא לא שייך למסגרת הזמן הנוכחית.
ולכן, הם מוותרים עליו בנינוחות וללא תסכול מיותר.
ובמילים פשוטות: לנהל זמן נכון, זה לוותר על דברים
חשובים שאינם שייכים לזמן הנוכחי, בנינוחות וללא
נקיפות מצפון.

תכל'ס? אנחנו צריכים להבין שלהספיק יותר זה לוותר
על חלק, כמו המספיקים הגדולים שמספיקים לעשות
את כל מה שהם רוצים, כי הם לא רוצים לעשות את מה
שהם לא מספיקים. כשנבין את זה, נתחיל להספיק את מה
שאנחנו כן יכולים להספיק, במקום למרוח זמן בתסכול
ובחוסר אונים.

חופשה נעימה ומספקת

הרב מלאכי כהן. מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמנו
בעלי המוסר והמחשבה. מוסמך למטפל NLP מאסטר, מדרך
התנים ויועץ נשואין.

לאה ישי עו"ד

• משרד עו"ד •
בענייני מקרקעין

מוכרים או קונים דירה? שוכרים דירה?
צריך צוואה או צו ירושה?

אצלנו תמצאו הכל במקום אחד

גם שירות טוב

גם מחיר טוב

✓ ניסיון רב וליווי מקצועי ✓ תרגום מסמכים ✓ אפשרות לשירות בשפה אנגלית או צרפתית

מחיר מיוחד לאברכים ובוגרי הישיבה

טל: 0583207803 | leaichay26@gmail.com

"אל תשארו עם עסק אקופל,
יזרים קשר והופכים
אותו לענק!"

לוגו מקצועי - נירת משרדית - מודעת פרסום

053-3120824
m0533120824@gmail.com

MORYA
עיצוב • צילום • עריכת וידאו

מה עוד אצלינו?
מיתוג אירועים, עיצוב אלבומים,
עיצוב גרפי, עריכת סרטונים ועוד

MP
משי פרוינט
צילום • מיתוג • הדפסה

כל פתרונות ההדפסה
למוסדות תחת קורת גג אחת!

הנחה מיוחדת למוסדות הישיבה! בנוס

איכות משי
הדפסה ברמה גבוהה
אכזבה אחרונה לאורך יום

שירות מהיר
חזית נגינה
ועדכון בזמן אמת

מחירים נמוכים
עם
לסטיות ולמסות

לפרטים והזמנות במייל:
mpr67500@gmail.com

רבותינו מעתיקי השמועה

יצא לאור ספרון תמונות לעגלה או לעריסה
של רבותינו הספרדים מהדורות האחרונים

קרטון קשיח + חבק מהודר לכל ספרון
מחירים מיוחדים לקונים בכמויות

ניתן להשיג בבני ברק

0533136802 / 0548492691

וכן בדרום ובצפון בתיאום

2
גרסאות

בוגר הישיבה? מעוניין לפרסם פה? ← ktr1700505152@gmail.com

מהנעשה והנשמע

תיעוד וסיקור מהמתרחש בממלכת התורה 'כסא רחמים' ובסניפיה

קרדיט צילומים: עזרא טרבלסי, מושיק, עובדיה חדוק

יחיד ומיוחד | הכנסת ספר תורה היחידי לעילוי נשמת מרן רבנו הגדול זצ"ל

אל היכל הישיבה הוכנס ספר תורה היחידי שנכתב לעילוי נשמת מרן רבנו הגדול זצ"ל, על פי צוואתו המפורשת לכתוב ספר תורה אחד בלבד לעילוי נשמתו - "רק לישיבה בלבד ופעם אחת לא יותר".

בכתיבת האותיות האחרונות כובדו הראשל"צ הגאון הגדול רבי דוד יוסף, יחד עם הרה"ר הגאון רבי קלמן בר, ראש הישיבה הגאון רבי צמח מאזוז, ורבני ובני המשפחה.

לאחר מכן נערך מעמד מיוחד לתלמידי ונגידי הישיבה באולמי "כתר הרימון". במעמד המרגש נשאו דברים ראש הישיבה הגאון רבי צמח מאזוז, הגאון רבי זבדיה כהן (רב וראב"ד תל אביב), רבי גדעון דוד מאזוז (בנו של מרן זצ"ל).

ראש הישיבה עמד בדבריו על מעלתם של בני התורה ותלמידי הישיבות, נוכח הרדיפה המתמשכת כנגדם בעת הזו. בשיאו של המעמד נמכרה האות האחרונה בספר התורה המיוחד.

לאחר מכן נערכה תהלוכה בהשתתפות מונים ברחבי העיר עד להיכל הישיבה, שם נמשכו הריקודים בשירה ובהתלהבות גדולה. גדול היה המעמד לכבודה של תורה!

מעמד "כבוד התורה" | 22 מורי הוראה הוסמכו, 8 סניפים חדשים נחנכו לרשת בתי ההוראה "מעין טהור"

היסטוריה של תורה בראשון לציון: תחושת רוממות וקידוש שם שמיים עילאי אפפו את המוני המשתתפים, רבני הקהילות ובני העיר, שהתכנסו למעמד "כבוד התורה" - דינר יוקרתי ומעמד הכתרה מרגש לרשת בתי ההוראה "מעין טהור", בראשותו של בוגר הישיבה הגאון רבי יניב נסיר שליט"א.

האירוע המכובד נערך סביב שולחנות ערוכים כיד המלך ובאווירה חגיגית ומפוארת, וציין שני אירועים כבירים במקביל: חנוכת שמונה סניפים חדשים של בית ההוראה בעיר ומחוצה לה, והכתרתם של 22 רבני קהילות וראשי כוללים, אשר עמלו בחצי השנה האחרונה בשיעורים שבועיים מפי ראש בית ההוראה, וכעת הוסמכו לכהן כפוסקים ומורי הוראה ברשת.

את שולחן הנשיאות פיארו מרגן ורבנן גדולי הדור שליט"א. במשא המרכזי של הערב נשא דברים מרגן הראשון לציון הגאון הגדול רבי דוד יוסף שליט"א, אשר הרעיף שבחים עצומים על ראש רשת בתי ההוראה: "ברשות כבוד ידיד נפשי הגאון המפורסם הרב יניב נסיר שליט"א, ראש רשת בתי ההוראה, מקים עולה של תורה, אשריו ואשרי חלקו. בפרקי אבות אנחנו אומרים 'משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע'. הרמב"ם בספרו מונה את סדר הדורות, מי קיבל תורה ממי לאורך הדורות. וברוך השם, גם היום יש לנו גדולי תורה שמעבירים את התורה מדור לדור. ועכשיו,

מי שממשיך את הדרך ומוציא את הדברים מן הכוח אל הפועל, זה הגאון הגדול הרב יניב נסיר שליט"א."

"אתם יודעים, רבותי, הוא כותב ספרים, אני מעיין בכתבים שלו, בתשובות שלו - תלמיד חכם אמיתי. אנחנו רואים את ההמשכיות של פסיקת ההלכה; הוא הולך בשיטה שלו, בצורת הכתיבה, בדרך שלו, בדרך של אבא (מרגן עובדיה יוסף זצוק"ל). ברוך השם, פוסק אמיתי. וכשהוא מכשיר רבנים להיות מורי הוראות, בוודאי שהוא יודע מה שהוא עושה, שהוא נתן להם את הדרך והדרך הכל כמו שצריך. אשריו ואשרי חלקו."

לאחר מכן נשא דברים ראב"ד ירושלים, הגאון רבי ברוך שרגא שליט"א, אשר עמד בדבריו על ייחודיותו של ראש בית ההוראה ועל הצורך העצום בפעילותו: "כבוד ידידי היקר ראש בית ההוראה הגאון הגדול ר' יניב נסיר שליט"א מוסר את נפשו להרחיב את גבולות הטהרה אשר הוא היסוד שעם ישראל נשען עליו, וברוך השם הוא מהיחידים שבקיימים בנושאים הללו בהלכה ורפואה, אשר יש לזה צורך עצום. ירחיב ה' גבולו בתלמידים כהנה וכנהנה."

רגע השיא של הערב נרשם כאשר ראש בית ההוראה, הגאון רבי יניב נסיר שליט"א, ערך את סיום הלכות טהרה. עם הסיום, פצח הקהל הרב, יחד עם מורי ההוראה החדשים, בריקודים סוערים וממושכים לכבודה של תורה, כאשר על החלק המוזיקלי ניצח ביד רמה גדול הזמר אופיר סלמון ולהקתו, לכבודם של לומדי התורה.

הערב המרומם ננעל בתחושת שליחות והתרגשות עצומה, כאשר כל אחד מן המשתתפים יצא עם שי מיוחד ומכובד למזכרת מהמעמד ההיסטורי, שישפיע ללא ספק על עולם ההוראה וההלכה בשנים הקרובות.

אוי לי על גלות השכינה:

כמידי שנה בימי בין המצרים, מנהג ישיבתנו הקדושה לערוך תיקון חצות בצהרי היום, וכך היה מנהג בג'רא בצהרי היום כל בעלי החנויות היו סוגרים את החנויות ובאים לבתי הכנסת לאמירת תיקון חצות, וב"ה בישיבתנו הקדושה ממשיכים את המנהג הקדוש הזה, וכך נהגנו עם מרגן ראש הישיבה זצ"ל, השיעור היה מסתיים בסמיכות לחצות היום, וכל בחורי ישיבה גדולה אומרים עם מרגן זצ"ל ביש"ג, ובחורי יש"ק בבית המדרש ישיבה קטנה עם מורנו ורבנו הרב צמח מאזוז ראש הישיבה, מידי יום בשעה 13:00. וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה.

מסיבת סידור לילדי ת"ת "איש מצליח" בבני ברק

בהשתתפות מורנו ורבנו ראש הישיבה שליט"א, חבר מועת חכמי התורה הגר"ש מחפוד שליט"א, הגר"מ מאזוז שליט"א, המנהל רבי אליהו קבלן שליט"א

עברית

צרפתית

אנגלית

בית הוראה "נסא רחמים"

מענה טלפוני בכל נושא הלכתי

03-50-50-550

24 שעות
כיממה

ילדי תסלמות

יהודי בביתך ויהודי בצאתך

אתה מקפיד על תפילה בזמן, למוד, שמירת הקדשה והענינים, הקפדה בברכות ועוד - הרי שאמרת יצוק בעבודת ה' באפן איתן וחזק

הגאון הצדיק רבי נסים יגן זצ"ל היה ממחיש זאת במשל: כשבאים לבנות בנין, לוקחים חתיכות עצים, בונים מהם צורה של עמוד ויוצקים לתוכם טיט ומלט.

פיצד יודעים אם העמוד מוכן ובנוי היטב?

אם כשמסירים את קורות העץ, עמוד הבטון עומד בכחות עצמו, הרי שהוא יצוק ובנוי היטב. אף אם כשנסיר את הקרשים שסביבו, המלט ישפך והעמוד יקרוס, הרי שהוא אינו חזק ואיתן, וברגע שאין לו מסגרת של עצים - הוא מיד נופל.

זמן החפשה והנפש, הוא זמן הסרת המסגרת - אם גם בחפש

יש החושבים שבימי בין הזמנים התרה הרצועה, ואפשר להקל ולזלזל באסורים מסוימים. פאשר יוצאים לרעות בגנים וללקט שושנים, לפעמים אדם דש בעקביו (תרתי משמע) מצוות קלות (לא לחנם פרשת עקב חלה תמיד בימי בין הזמנים...). אף למעשה, כל העתים שנים ואין חפש מהתורה והמצוות. אדרבא, זמן החפשה הוא שעת מבחן לכל אחד - מי הוא באמת. האם במשך כל השנה שהיה בשיבה הוא התפלל במנין רק בגלל המסגרת, או שהוא באמת מחבר לה' וחשובה לו התפילה. האם כשהוא בנפש הוא עוזב את למוד התורה, או שהוא יודע "כי הם חיינו וארץ ימינו", והתורה היא המזון לנשמה, ולא שיקף לתת נפש ושתורר לגוף ולהזניח את הנשמה הטהורה שתהא רעבה וצמאה.

הידעת?

העליה הנדירה ביותר

בפרשת מסעי (לג, לח) מתארת פטירתו של אהרן הכהן, ומזכר שתאריך פטירתו היה ביום א' באב בשנה הארבעים לצאת בני ישראל ממצרים (זהו תאריך הפטירה היחיד שמזכר בתורה). והנה, ארבע פעמים בכל 100 שנים, נוצר עתוי מיוחד, בו חלה שבת פרשת מסעי בדיוק בתאריך א' באב, המופיע בפרשת השבוע (מסעי). כך שבעלילת הכהן לתורה, מופיע הפסוק אודות פטירתו של אהרן ראש משפחתו.

כלם בחכמה עשית

הד

בעלי חיים שונים עושים שמוש בהד לצורך גנוס - בשיטה המקנה "סונאר". עטלפים למשל עושים זאת באויר, ודולפינים - בים. הם משגרים גלי קול בתדירות גבוהה מאוד - כזו שבני אדם אינם יכולים לשמע - ובאמצעות ההד החוזר אליהם, מזהים עצמים הנמצאים בקרבתם, כמו גם חרקים וכדומה שאותם הם יכולים לצוד.

מכל מלמדי השכלתי

מה לומדים מ - פרטיס אשכנזי

אנשים יכולים לחגג כל החדש עם הפרטיס אשכנזי, לגהצו ולהחליקו בכל מיני קניות למיניהם, כביכול אינם מרגישים שהוציאו הוצאות. רק בסוף החדש, כשיגלו את הסכום הגדול שצירד להם מהחשבון, יבינו שעל כל דבר יש דין וחשבון.

לפעמים אנו עוברים פה עברה ונשם עברה והיצר נותן לנו להרגיש ש"הכל בסדר", אף יש לדעת שאת הכל יביא אלוקים במשפט על כל נעלם.

ר. כהן - מעט מן המעט סיפורים וחזקונים מעוררים על אבא הגדול הגאון רבנו רחמים אליהו מאזוז צ"ל הכ"מ

תחתיו ובחלקים קטנים עוד ועוד, מחיה אותו שוב ושוב.

זהו משל נפלא לתורה

הקדושה ולחינוך

אמיתי טהור וחזק.

רבים לומדים תורה

ומקיימים מצוות, ובכל

זאת כל כך הרבה

'נושרים' לצערנו, כל

כך הרבה מחפשים

"בארות נשברים

אשר לא יכילו

המים" מדוע? מה

חסר להם?!

על פי המשל הזה

נבין, כי יתכן שחסרה

הנימה...

הזרמים הקטנים מפעם

לפעם, לחיות ולדבר על המצוות ואהבת קיומם.

אמנם יש תורה וקיום מצוות, אך אם זה נעשה

כמצות אנשים מלומדה, כצורך, כחובה, ואפילו

בשמחה אישית, אבל אין זרימה והתחדשות של

המים, חסרה שיחה בנושאי התורה, חסר ליבון,

חסר דיון ועומק, פירוש, טעם, הסבר, הבנה

במתיקות התורה וערבות, ההתגברות מתוך

שמחה. גם אם קשה ההכנות לשבת, להשתדל

להכין בשמחה ולדבר על הזכות, להשאיר

דברים מיוחדים שקונים רק לכבוד שבת [אפילו

אוכל מסויים, או ממתקים שלא קונים סתם ליום

חול, וזה סימן היכר לכבודה של השבת]. בנות

גדולות שקשה להן לחכות בבוקר עד לקידוש

- ללמד אותן לעשות קידוש לעצמן. להשאיר

את הילדים ערים להבדלה במוצאי שבת כאילו

יש אירוע מיוחד שחבל להפסיד, ועוד ועוד.. כי

אם כל השבוע אחיד, והדגש והייחודיות נמצא

בחברה או בהנאות וחוויות וכיוצא בזה, נוצרת

שחיקה ויש בלאי, יש שיחזיקו יותר ויש פחות

כצמחים כאלה ואחרים, אך עץ איתן וחזק

שכל רוחות שבעולם לא יזיזוהו ממקומו, בית

איתן שיוכל להמשיך ולהקרין הלאה לדורות,

ילדים מחוברים לדרך מתוך שמחה וחיות, זה

חייב להיות שתול על פלגי מים, לתת בבית

חיות דקדושה, מתיקות התורה, לימוד נעים

ולא מחייב, חוויות מתוקות סביב שלחן שבת

וחג, פירושים מתוקים ומשלי חכמים, סיפורי

חז"ל ועוד ועוד, הווי מלא שמחה. וכל אלו הם

פלגי המים, החיות הנצחית, וזו היתה דרכו של

אבא כפי שנספר בהמשך. [וכמובן שיש פעמים

שיש הכל ועשינו הכל, ויש תיקון ודרך מיוחדת

לכל אחד, ואין לנו הבנה בכל, "הנסתרות לה'

אלקיננו". ואם נבין זאת, נאמין ונתפלל, לעולם

לא נתייאש, נמשיך לאהוב ולתת, והקב"ה יעזור.

ורואים ילדים שחוו הכל בשמחה, גם אם עשו

'סיבוב' חזרו הביתה בחזרה].

זכורני כשהייתי בכיתה ו' או ז' ולמדתי הלכות

שבת, אהבתי להפגין את ידיעותי בבית כדרך

של ילדות. אבא ברגישותו והרצון לחזק בלבי

את הלימוד והמבחינים בהצלחה, שזוהי הרי

נכס לכל החיים, היה פתאום שואל בשבת 'מה

את אומרת, כיצד נוהגים במקרה כזה או אחר?'

ותמיד החמיא בקרן פנים ובהרגשת אשריך,

שודאי גרמו לי נחת רוח וחשק ורצון ללמוד

וללמד לשמור ולעשות.

בקטנותנו, בנות 10-12, אבא היה חוזר בתשעה באב מבית הכנסת בשעה הקרובה לחצות היום, שכבר תיכף היה אפשר לעלות לשבת על כסא או מיטה, ובמקום לשבת או לשכב ולנוח, קרא לנו - בנותיו, ירד לארץ שוב וקרא איתנו קינות טהורות, זכות ומאירות, שאת הלב שוברות, אך לאבא שבשמים ולגאולה מחברות. ועד היום המסרים עוברים לדורות במנגינות טהורות ושדר עמוק מביעות - עוד תשוב תחינו, ותחזינה עינינו במהרה בימינו.

וכל כך היה מרבה לדבר על זמן הגאולה וביאת המשיח; כמה וכמה פעמים לאחר נישואי, שהפכתי לכהנת, בהתקרב חג הפסח היה אומר לי - אם אני אבוא אליך הביתה, לא אוכל לאכול מהבשר של הקרבנות, רק אתם יכולים לאכול ואנחנו לא. ומסביר לי כמה נקודות בענין. אבא, מחיתי, אכין לך מבשר אחר - מותר לי? העיקר תבוא! וכך היה משאירני עם חיוך ועם טעם מתוק של תפילה לגאולה, שנזכה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים.

תמיד הזכיר כשהמשיח יבוא יהיה כך וכך, ועוד כהנה וכהנה מימרות על הגאולה ועל המשיח. גם בשביעי של פסח משך אותנו לקרוא בשמחה ואהבה מענייני הגאולה הנזכרים בתקון ליל שביעי של פסח, באמרו - בואו לטעום מעט מטעמה של הגאולה העתידה להאיר עלינו תיכף..

על אוצר שומרים באמת

אבא מאד הקפיד עלינו - הבנות - שלא לצאת בשעות הערב המאוחרות לבד לרחוב, **לכתחילה בכלל לא**, ואם היה צורך דאג ללוות אותנו או שיהיה לנו ליווי. גם תקופה ארוכה כשהייתי בערך בגיל 15 - 16 והייתי הולכת כל שבוע לרופא שיניים ברמת-גן, אבא הלך איתי מדי שבוע בשבוע. בשעה קבועה הגעתי לשיבה, אבא ירד עם כתביו והשקית שלו, נסע איתי, חיכה איתי והחזיר אותי. כמה בקשתי ואמרת שאת יודעת את הדרך ויכולה לבד, אבל אבא שמר עלינו כעל אוצרות אמיתיים. לא שהוא לא סמך עלינו, סמך ונתן אמון. ולא שהיה לי או לו תענוג גדול בטיול הזה, שהרי בכל כולו היה ראשו ורובו בכתבי ידו של סבא, שכתב והגיה בלי סוף, [ובכל זאת זכורני שפעם שאל מה לקנות לי, משהו לשמח, וקנה לי עט פרקר שאז היה נחשב יקר מאד], אלא שפשוט אוצרות יקרים לא עוזבים כך לבד (ואחר כך מחפשים אבידות...), על אוצר שומרים באמת ואף פעם לא מתחרטים. הלוואי ואחד או אחת שיבינו כמה הדור הזה קשה עוד יותר, כמה שמירה צריך לבנים ולבנות, בחכמה, בתבונה, בדרך נכונה, להיות שם בשבילם, להעמיק שמירה ובטחון (אסור לשלוח ילדים/ות לבד לרופא, גם לא עם אח/ות). ללכת עם הילדים לבחור ולקנות ביגוד, כן! עד החתונה ברגש של תענוג, של רצון לפנק, וכך על הדרך לכוון לצניעות וכו', לדעת לחסוך במה שצריך ולהשקיע את הזמן והמחשבה בדברים האמיתיים. ולוואי שנזכה ללכת בדרכיו וללמוד מאורחותיו.

אבא היה אדם מיוחד, וכמה שאנסה להאיר, זיית מפה וזיית משם, הרב כנראה ישאר מכוסה. צנוע, חסיד, ענוותן כהלל, פוסק וחכם, השלם והכולל - איך הכל מסתדר? אכן, יש כלי שנראה ענק וגדול, אך כמעט ואין חלל פנימי בתוכו, הוא רק חיצוניות גדולה ומרשימה, אך פנימיותו קטנה ומעטה, ויש כלי נראה רגיל, בינוני, אך **בעלי עין חדה ירגישו בעומקו ורחבו, חלל הפנים שלו ענק, החיצוניות קליפה דקה, אך הפנים רחב מני ים**. זהו רק משל, יש אנשים מלאי נפח - מדברים בקול רם, הרבה חיצוניות ומוחצנות, אך בפנים... כלי ריק. ולעומתם **יש אנשים צנועים ופשוטים לכאורה, לא נמדדים בעולם הזה רק במעט, לא רוצים את הפרסום וההדר, אך מביני דבר ידעו - דוקא הם, הממעטים בחיצוניות, מכילים הרבה מאד**.

אבא היה כמו יהלום, שבכל מקום שיהיה - באור או בחושך - ישלח נגהות ואיר לכל עבר. **אבא היה כליל השלמות - במידות, בדעות, בחכמת התורה, בחינוך, ובכל דבר**, תמיד היתה לו דרך סלולה וברורה.

אבא, הריני כפרת משכבו, היה ענק בכל תחום שהוא - בתורה, אין אני ראוייה לספר, אפילו אני לא ידעתי עד כמה. בחכמה, **מי ידמה ומי ישווה לו, מילה בסלע, כל מילה זהב, פנינים ומרגליות**. מעבר ללימוד התורה, גם איתנו בבית, בחינוך, בדברנו לעזור, ובכל דבר. כשאבא ביקש, זה היה תענוג לעשות הרבה הרבה מעבר לחובה, זה היה מתוק, מחמיא, הדברים עברו בשדר חם ואוהב, בהערכה ואהבה בלתי מסותרת, בנימה ותחושה שכאילו איזו 'טובה גדולה' אנו עושים עבורו, וזה עובד, זה עוצמתי, זה מצליח! חינוך כל כך טהור, עקבי, שמור, אוהב, מלמד!

אבא לימד אותנו - הבנות - תורה מאירה, תורה טהורה, לא תורה שאסור ללמוד לבנותיו (כגמרא שמלמדה חלילה תיפלות), אבל הלכה, משלי, פרקי אבות שהיה מסביר ומתרגם לערבית עבור אמא שתבלחט"א, ולנו **מפעם לפעם מנגיש משנה אחת בפרוש מתוק, משלי קראנו בכל השבתות מפסח ועד שבועות בנעימה ובניגון (טעמים) בלתי נשכחים, עד שחדרו לעצמותינו והחיו אותם ממש**. כמה החינוך הזה עמוק, כמה הוא טהור ומתוק עד ש"גם כי יזקין לא יסור ממנה".

חינוך אמיתי טהור וחזק

כתוב: "והיה כעץ שתול על פלגי מים... וכל אשר יעשה יצליח" (תהלים א'), פסוק דומה לזה מובא בפרקי אבות: "והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו... ולא ימיש מעשות פרי" (ירמיה י"ז, ח'). **מה הם אותם "פלגי מים" ומהו אותו "יובל"** הגורמים לשרשים להיות כל כך חזקים, ולעץ - לפרוח, להצליח?

מסבירים המפרשים (על תהלים שם, וכן הרד"ק בספר השרשים) שפלג ויובל הם כמו מפל או נחלים **שזורמים, ונחלקים המים לחלקים קטנים**, ולא מים שעומדים על מקומם. עץ או פרחים הנמצאים בתוך מים יוכלו לינוק ולחיות תקופה מסוימת, אך לאחר מכן יבלו, לא יחזיקו מעמד עד בלי די, מה שאין כן עץ השתול על **פלגי מים**, והמשלח שרשיו על **יובל**, עץ כזה יש לו חיות נצחית, **הזרימה של המים**

חסע קודש

למען תורמי קרן שותפים לב נאמן

מורנו ורבנו ראש הישיבה

הרב צמח מאזוז שליט"א

יחד עם מנין אברכים יעתירו בתפילה במקום קבורת האבות

מערת המכפלה

הזוכים לקחת החזקת משפחה בקרן יערוך מורנו ראש הישיבה שליט"א
פדיון נפש במקום הקדוש

יום ראשון ה' באב הילולת האר"י הקדוש

אל תפספסו קחו משפחה וצרפו את שמותיכם
לפדיון נפש ע"י מורנו הרב שליט"א

1700-50-51-52 חייגו כעת